

Percepcija policije u Crnoj Gori

Percepcije

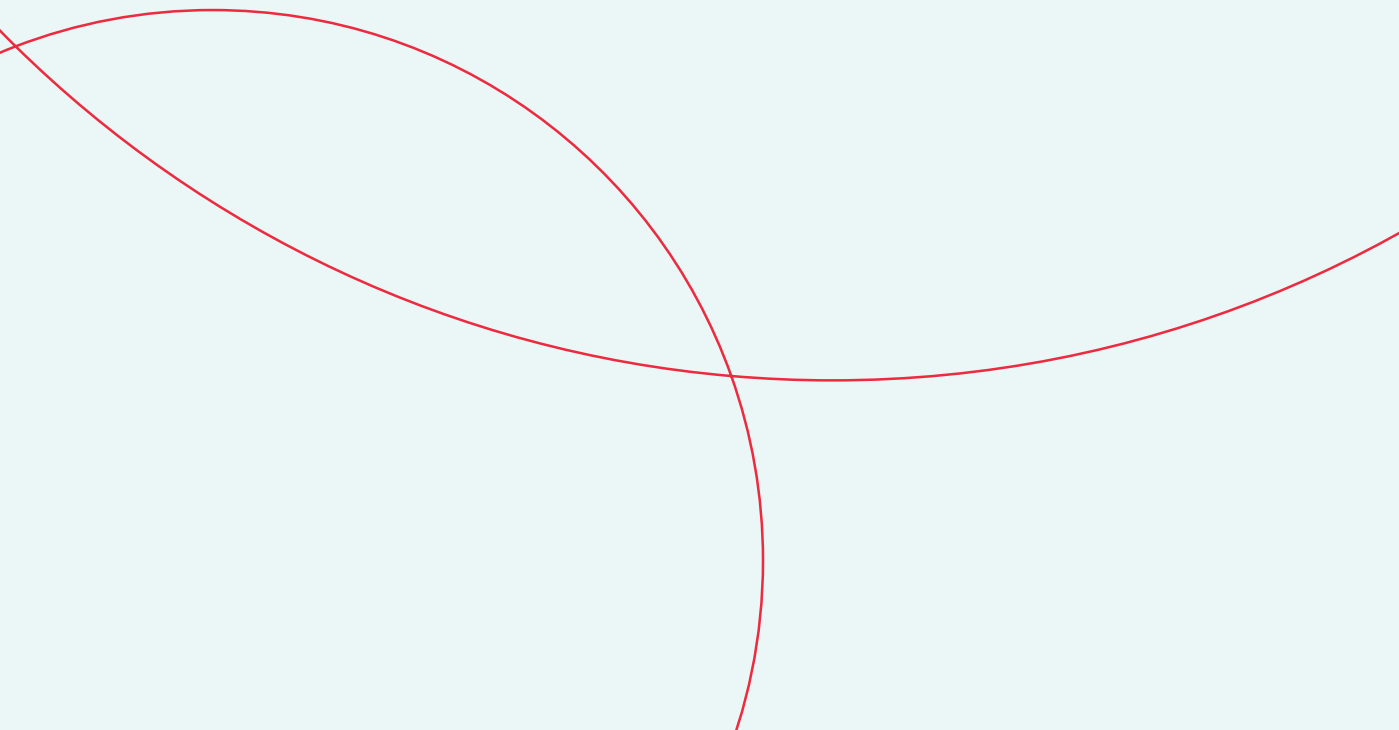
Rezultati anketnog istraživanja
Oktobar 2022. godine

u Crnoj Gori

Sadržaj ove publikacije, stavovi, mišljenja, rezultati istraživanja, tumačenja i zaključci izraženi u ovoj publikaciji pripadaju autorima i saradnicima, i ne odražavaju nužno zvaničnu politiku ili poziciju Misije OEBS-a u Crnoj Gori.

ija policije

Gori

Sadržaj

01

Uvod
str. 6

02

Metodologija
istraživanja
str. 7

03

Ključni nalazi
istraživanja
str. 8-9

05

Ukupno povjerenje i stavovi
građana o kvalitetu rada policije
str. 14-21

07

Percepcija o borbi
protiv korupcije u policiji
str. 25-29

10

Građani i
vatreno oružje
str. 39-44

04

Opšta percepcija o
bezbjednosti u Crnoj Gori
str. 10-13

06

Stavovi građana o
službenicima Uprave policije
str. 22-24

08

Rodne politike
unutar Uprave policije
str. 30-33

09

Informisanost
građana o policiji
str. 34-38

11

ANEKS
str. 45

01 Uvod

Prethodna godina donijela je brojne izazove u društveno-političkom životu Crne Gore koji su imali uticaj na dinamiku rada Uprave policije, čiji je ukupan rad i postupanje u kontinuitetu bio u fokusu interesovanja ukupne domaće javnosti. Ovo istraživanje predstavlja nastavak aktivnosti Misije OEBS-a u Crnoj Gori na programu podrške daljem unaprjeđenju i efikasnosti ukupnih kapaciteta Ministarstva unutrašnjih poslova (MUP) i Uprave policije (UP), koji treba da se razviju u profesionalnu, demokratsku, odgovornu i efikasnu službu u koju društvo ima puno povjerenje. Slična istraživanja javnog mnjenja o percepciji policije, integritetu i profesionalizmu policijskih službenika sprovedena su tokom 2019, 2020 i 2021. godine.

Stoga je posebna pažnja u izvještaju posvećena komparaciji dobijenih rezultata sa rezultatima istraživanja sprovedenim u prethodne dvije godine, kao i praćenju promjena u percepciji i stavovima građana o pojedinim pitanjima od značaja za ukupan institucionalni imidž Uprave policije, ali i individualnom ugledu i reputaciji policijskih službenika u društvenoj zajednici.

Izvještaj je podijeljen na sedam tematskih cjelina. U prvoj tematskoj cjelini predstavljene su nalazi istraživanja o opštoj percepciji građana o bezbjednosti u Crnoj Gori. U drugom tematskom poglavlju su predstavljene rezultati o ukupnom povjerenju i stavovima građana o kvalitetu rada policije, dok su u trećem poglavlju predstavljene stavovi građana o službenicima Uprave policije. Četvrto tematsko poglavlje se odnosi na predstavljanje rezultata istraživanja o percepciji borbe protiv korupcije u policiji, peto se bavi rodnom politikom unutar Uprave policije, a šesta tematska cjelina posvećena je rezultatima istraživanja u vezi sa informisanošću građana o policiji. Konačno, u posljednjem tematskom poglavlju ovog izvještaja predstavljene su rezultati istraživanja o stavovima građana o primjeni Zakona o vatrenom oružju.

02 Metodologija istraživanja¹

Za realizaciju ovog istraživanja korišćen je slučajni višestapni stratifikovani uzorak, veličine 1000 punoljetnih lica. Stratifikacija uzorka je urađena prema 6 stratuma u odnosu na regiju (Sjeverni, Centralni i Južni) i na tip naselja (urban i rural). Uzorkom je obuhvaćeno 19 opština na teritoriji Crne Gore. Upitnik se sastojao od 50 pitanja zatvorenog i otvorenog tipa. Vrijeme potrebno za popunjavanje upitnika je iznosilo oko 25 minuta. Prikupljanje podataka je realizovano u periodu od 07.10. do 15.10.2022. godine.

Prilikom izrade ovog izvještaja primijenjena je komparativna metoda u odnosu na rezultate istraživanja realizovanog tokom 2021. i 2020. godine. Međutim, rezultati nijesu uporedivi za sva pitanja iz dva razloga. Naime, iako su neka pitanja bila identična onima iz istraživanja realizovanih prethodnih godine, u ovogodišnjem istraživanju su za ta pitanja ponuđeni novi modaliteti odgovora. Drugi razlog je da je upitnik ovogodišnjeg istraživanja sadržao određena pitanja koja nijesu bila ponuđena ispitanicima prethodnih godina.

1 Detaljan izvještaj o metodologiji istraživanja-uzorku je prikazan u aneksu

03

Ključni nalazi istraživanja

- Analiza rezultata istraživanja pokazuje da 72,5% građana uglavnom smatra da je situacija u Crnoj Gori uglavnom bezbjedna. Broj ispitanika koji smatraju da situacija u Crnoj Gori nije bezbjedna je 13,3%. Da je bezbjednosna situacija u Crnoj Gori dobra tvrdi 73,6% ispitanika iz centralne regije;
- Da organizovani kriminal predstavlja najveću opasnost po bezbjednost građana u Crnoj Gori smatra 91,5% ispitanika, 89,8% ispitanika navodi da je to narkomanija, 89,5% ispitanika navodi da je to trgovina drogom, 85% da je to korupcija, dok 81,5% ispitanika percipira da je najveća opasnost po bezbjednost nasilje u porodici;
- Rezultati istraživanja pokazuju da se policija nalazi na prvoj poziciji kada je u pitanju povjerenje u rad institucija (zbirno joj vjeruje 41,7% ispitanika). Vojska uživa povjerenje 41,4% ispitanika, dok vjerske institucije uživaju povjerenje 35,5% ispitanika. Kada je riječ o prosječnim ocjenama povjerenja u institucije, na prvom mjestu se nalazi vojska Crne Gore sa prosječnom ocjenom 3,17, policija je na drugom mjestu sa prosječnom ocjenom 3,14, dok su vjerske institucije na trećem mjestu sa prosječnom ocjenom 3,11;
- Ukupan generalni stav prema policiji je i dalje veoma dobar - 64,9% ispitanika istaklo je uglavnom pozitivan stav prema policiji. Ipak, ovaj rezultat je slabiji u poređenju sa istraživanjem sprovedenim 2021. godine, kada je 73,7% ispitanika bilo pozitivno nastrojeno prema policiji;
- Više od polovine ispitanika (55,3%) je saglasno sa tvrdnjom da policija u Crnoj Gori služi kao servis građana. Gotovo trećina ispitanika (31,3%) nije saglasna sa tvrdnjom da je sistem zapošljavanja u policiji transparentan, dok je 39,2% ispitanika saglasno sa tvrdnjom da je policija u Crnoj Gori adekvatno osposobljena;
- Rezultati istraživanja pokazuju da je 61,4% građana uglavnom zadovoljno efikasnošću policije u zaštiti bezbjednosti građana. Prosječna ocjena efi-

kasnosti policije je 3,62, i u tom smislu jasno se može uočiti pozitivan trend u odnosu na prosječne ocjene prethodno sprovedenih istraživanja;

- Tri najprepoznatljivije osobine crnogorskih policajaca su pristojnost (61,9% ispitanika), spremnost da pomognu (60,9% ispitanika) i komunikativnost (60,4% ispitanika). Da policija uglavnom saraduje sa građanima u njihovim zajednicama smatra 46,3% građana;
- Rezultati istraživanja pokazuju da 60,9% ispitanika smatra da službenici Uprave policije na jednak način tretiraju muškarce i žene. Više od polovine ispitanika (58,2%) uglavnom smatra da policijski službenici ne postupaju sa istim profesionalizmom i uvažavanjem prema političarima i javnim ličnostima u odnosu na ostale građane;
- Kada je riječ o uticajima na rad policije, čak 76,5% ispitanika je saglasno da političari na državnom nivou imaju uticaj na rad policije, od kojih je čak 44,8% u potpunosti saglasno sa ovom tvrdnjom;
- Gotovo polovina ispitanika (48,6%) smatra da je određeni ili mali broj pripadnika policije umiješan u korupciju, dok petina ispitanika podržava stav da su u korupciju umiješani samo pojedinci koji rade u policiji. Da nijedan policajac nije umiješan u korupciju smatra 6,3% ispitanika;
- Da su muškarci i žene jednako sposobni za obavljanje policijskog posla uglavnom smatra 82% ispitanika, od kojih 37,8% ispitanika smatra da su muškarci i žene u potpunosti jednako sposobni da obavljaju

policijski posao. Saglasnih sa tvrdnjom da treba angažovati više žena u policijskoj službi je 77% ispitanika;

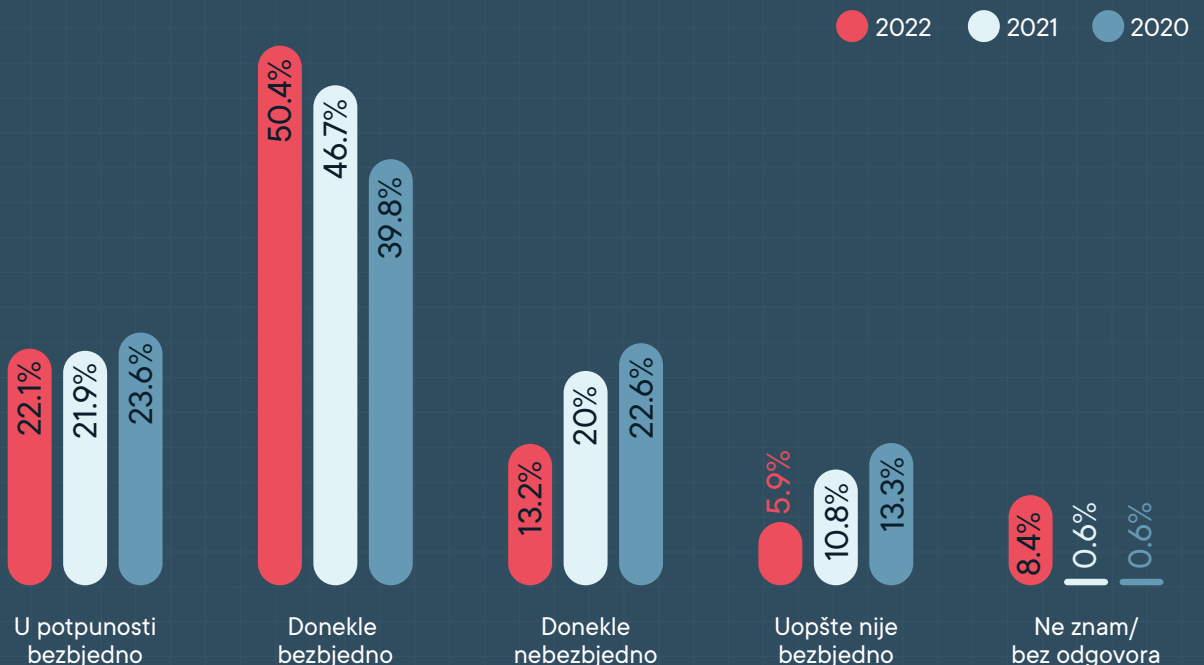
- Uglavnom informisanih o radu policije je 50,2% ispitanika, dok je 49,8% ispitanika istaklo da je djelimično ili u potpunosti neinformisano o radu policije. Četvrtina ispitanika je istakla da nema gotovo nikakve informacije o radu policije. Više od dvije trećine (77,3%) ispitanika iz opština na sjeveru Crne Gore je istaklo da nije adekvatno informisano o radu policije;
- Građani se najčešće informišu o radu policije putem televizije (35,6%) i internet portala (33,2%). Ograničen procenat ispitanika informacije o radu policije dobija putem društvenih mreža Fejsbuk (3%), Tviter (3,8%) i Instagram (1%). Više od polovine ispitanika starosti 18-24 godine (51,7%) i starosti 25-34 godine (53%) kao dominantan izvor informacija o radu policije navodi internet portale;
- Od ukupnog broja ispitanika, 27,8% je istaklo da oni ili članovi njihovih porodica posjeduju vatreno oružje. Svaki peti ispitanik muškog pola istakao je da on lično posjeduje vatreno oružje, dok je gotovo dvije trećine ispitanika ženskog pola istaklo da niti one niti članovi njihovih porodica ne posjeduju vatreno oružje;
- Uglavnom zadovoljnih sa dosadašnjim aktivnostima Uprave policije na suzbijanju pojava kršenja Zakona o oružju je 59,9% ispitanika, dok je 40,1% njih istaklo negativan stav u odnosu na dosadašnje aktivnosti Uprave policije na planu suzbijanja kršenja odredbi Zakona o oružju.

04

Opšta percepcija o bezbjednosti u Crnoj Gori

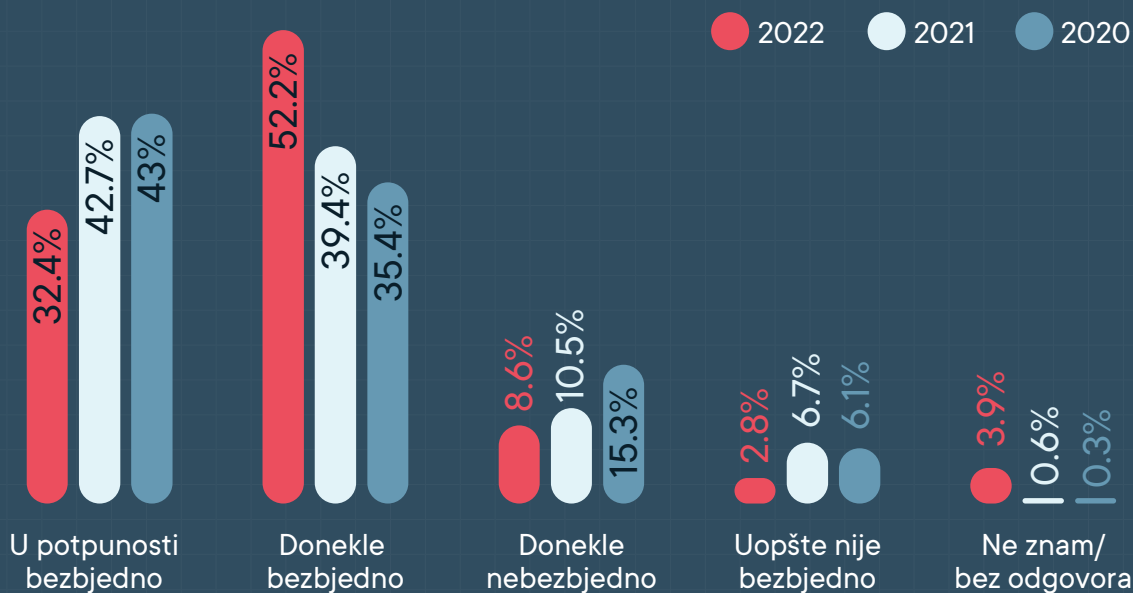
Crna Gora u posljednje dvije godine prolazi kroz turbulentne političke procese. Promjena vlasti nakon parlamentarnih izbora 2020. godine bila je praćena konstantnim političkim tenzijama koje su za posljednju imale ukupno nestabilan politički ambijent. U nedavno objavljenom Izveštaju Evropske komisije za 2022. godinu apostrofirano je da je nastavljeno sa političkim tenzijama, polarizacijom, odsustvom konstruktivnog angažovanja političkih aktera i neuspjehom u izgradnji konsenzusa o ključnim pitanjima od nacionalnog interesa, što je zbog izglasavanja nepovjerenja dovelo do pada dvije vlade u prethodnih godinu dana. U ovakvim društveno-političkim okolnostima, za Upravu policije je nesumnjivo poseban izazov bio sačuvati društvenu bezbjednost i javni red i mir, i tako doprinijeti ukupnom osjećaju sigurnosti svih građana i građanki u Crnoj Gori.

Kako biste ocijenili bezbjednosnu situaciju u Crnoj Gori?

Rezultati istraživanja pokazuju da 72,5% građana uglavnom smatra da je situacija u Crnoj Gori uglavnom bezbjedna. Tokom istraživanja sprovedenih 2020. godine procenat građana koji su smatrali da je situacija u Crnoj Gori uglavnom bezbjedna bio je 63,4%, dok je prilikom prošlogodišnjeg istraživanja ovaj stav podržalo 68,6% ispitanika. Iz navedenog se može uočiti pozitivan trend kada je riječ o percepciji građana o bezbjednosnoj situaciji u Crnoj Gori. Takođe, treba istaći da se broj ispitanika koji smatraju da situacija u Crnoj Gori nije bezbjedna smanjio sa 13,3% tokom 2020. godine na svega 5,9% prilikom ovogodišnjeg istraživanja. Vezano za ovo pitanje, interesantno je istaći da je došlo do unaprjeđenja percepcije građana centralne regije Crne Gore o bezbjednosnoj situaciji u zemlji u odnosu na istraživanje iz 2021. godine. Naime, ove godine 73,6% ispitanika iz centralne regije tvrdi da je bezbjednosna situacija u Crnoj Gori dobra, dok je prošle godine procenat ispitanika koji je podržao ovu tvrdnju bio 61,7%.

Da li se Vi osjećate bezbjedno u Vašoj zajednici?

Da se u zajednici uglavnom osjeća bezbjedno odgovorilo je čak 84,6% ispitanika. I kada je riječ o odgovorima na ovo pitanje može se uočiti pozitivan trend u odnosu na rezultate istraživanja iz prethodne dvije godine. Naime, tokom istraživanja 2020. godine 78,4% ispitanika je pozitivno odgovorilo na ovo pitanje, dok je tokom istraživanja 2021. godine na ovo pitanje pozitivno odgovorilo 82,1% ispitanika. Ovdje posebno treba istaći da trećina ispitanika tvrdi da se u društvenoj zajednici osjeća u potpunosti bezbjedno. Svega 2,8% ispitanika je istaklo da se uopšte ne osjeća bezbjedno u zajednici (2020: 6,1%; 2021: 6,7%). Gotovo 97% ispitanika sa akademskim zvanjem magistra tvrdi da se osjećaju bezbjedno u zajednici, dok 16% ispitanika uzrasta 18-25 godina tvrdi da se ne osjećaju bezbjedno u društvenoj zajednici.

Po Vašem mišljenju, u kojoj mjeri svaki od navedenih problema predstavlja opasnost po bezbjednost građana u Crnoj Gori?

	Veliki problem	Donekle je problem	Niti jeste niti nije problem	Donekle nije problem	Uopšte nije problem	Ne znam/bez odgovora
Narkomanija	68.9%	20.9%	5.4%	2.4%	0.3%	2.1%
Trgovina drogom	66.7%	22.8%	6.1%	1.4%	1%	2%
Sitna krivična djela protiv imovine	33.8%	23.8%	18.4%	13%	5.2%	5.8%
Organizovani kriminal	69.1%	22.4%	4.9%	1.1%	0.5%	2%
Razbojništvo (uz upotrebu sile)	33.5%	23.8%	16%	13.1%	7.3%	6.3%
Ubistva	46.8%	27.2%	14.5%	7.1%	1.5%	2.9%
Privredni kriminal	42.3%	23.3%	15.9%	7.4%	3.6%	7.5%
Korupcija	60.7%	24.3%	10%	1.6%	0.5%	2.8%
Nasilje na sportskim priredbama i manifestacijama	27%	22.2%	19.1%	10.2%	11.5%	9.9%
Vršnjačko nasilje i bezbjednost u školama	35.5%	28.2%	14.3%	8.1%	5.3%	8.5%
Nasilje u porodici	48.4%	33.1%	12%	2.1%	1.5%	2.8%
Maloljetnička delinkvencija	32.6%	28.5%	18.3%	8.8%	4.1%	7.6%
Trgovina ljudima	27.2%	18.3%	21.7%	10.5%	10.1%	12.1%
Prostitucija	27%	21%	24.8%	10.5%	6.9%	9.7%
Seksualno nasilje	36.1%	29.9%	16%	7.1%	2.8%	8%
Krađe automobila	21.1%	19.8%	21.9%	18.8%	8.9%	9.5%
Bezbjednost saobraćaja	39.2%	27.8%	11.7%	8.8%	6.3%	6.1%
Terorizam i nasilni ekstremizam	25.3%	16.3%	18.1%	14.3%	14.4%	11.7%
Posjedovanje vatrenog oružja	32.8%	28%	16.6%	10.5%	5.1%	6.9%
Kriminal preko interneta (prevare sa platnim karticama itd.)	29.9%	16.8%	19.4%	11.1%	8%	14.8%
Zločini iz mržnje	27%	22.2%	21.7%	10.5%	6.2%	12.3%

Kada je riječ o problemima koji predstavljaju opasnost po bezbjednost u Crnoj Gori, čak 91,5% ispitanika smatra da organizovani kriminal predstavlja najveću opasnost po bezbjednost građana u Crnoj Gori. Ovdje treba podsjetiti da se u dokumentu „Procjena opasnosti od teškog i organizovanog kriminala u Crnoj Gori – SOCTA 2021“ navodi da je u Crnoj Gori registrovano aktivno djelovanje 10 visokorizičnih organizovanih kriminalnih grupa, i da je, kako se navodi u dokumentu, u prethodnih nekoliko godina došlo do smanjenja broja organizovanih kriminalnih grupa koje djeluju u Crnoj Gori, obzirom na činjenicu da je u istom dokumentu 2017. godine bilo registrovano postojanje 11 organizovanih kriminalnih grupa u Crnoj Gori. Uprkos tome, stavovi građana ukazuju na to da građani nepodijeljeno smatraju da organizovani kriminal u Crnoj Gori i dalje predstavlja ključnu opasnost po ukupnu društvenu bezbjednost.

Od ostalih problema koji predstavljaju opasnost po bezbjednost u Crnoj Gori, 89,8% ispitanika navodi da je to narkomanija, 89,5% ispitanika navodi da je to trgovina drogom, 85% da je to korupcija, dok 81,5% ispitanika percipira da je to nasilje u porodici (2021: 75,3%). Da ubistva predstavljaju opasnost po bezbjednost u Crnoj Gori smatra 74% građana. Na posljednjem mjestu kada je riječ o problemima koji predstavljaju opasnost po bezbjednost u Crnoj Gori nalaze se nasilje na sportskim priredbama (49,2%), prostitucija (48%), kriminal putem interneta (46,6%), trgovina ljudima (45,5%), terorizam i nasilni ekstremizam (41,6%) i krađe automobila (40,9%).

Kada je riječ o problemima koji predstavljaju opasnost po bezbjednost u Crnoj Gori, čak 91,5% ispitanika smatra da organizovani kriminal predstavlja najveću opasnost po bezbjednost građana u Crnoj Gori

05

Ukupno povjerenje i stavovi građana o kvalitetu rada policije

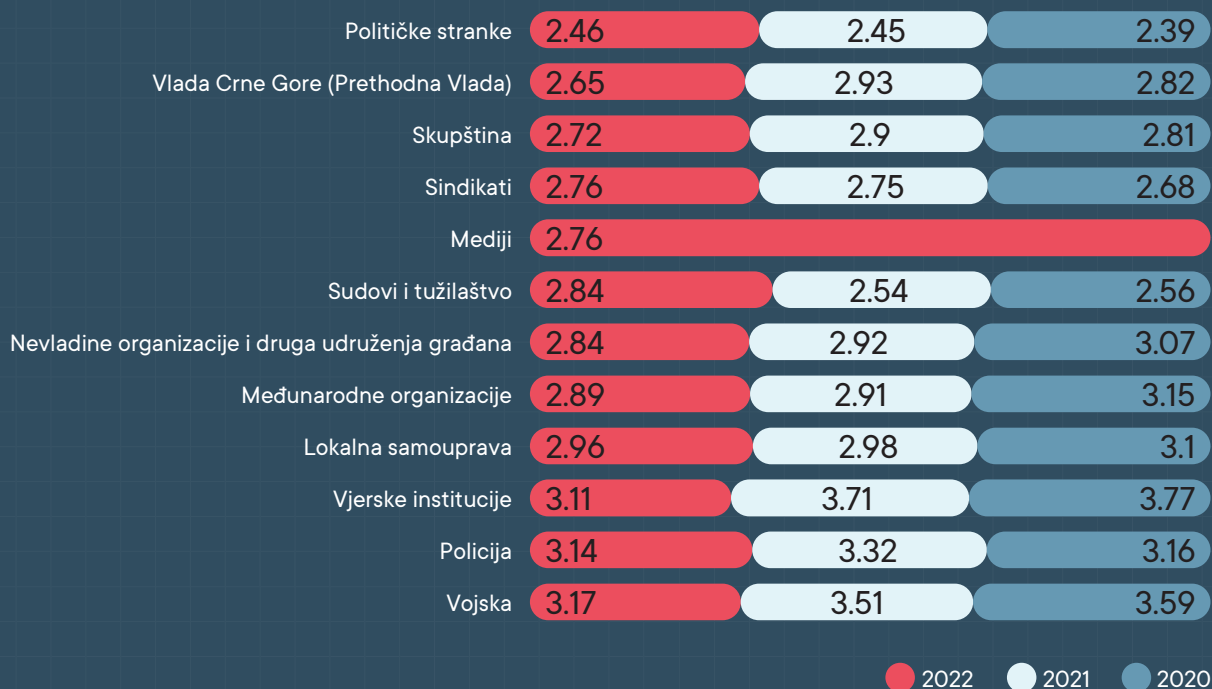
Kao i tokom prethodnih istraživanja javnog mnjenja, jedno od pitanja upućenih ispitanicima bilo je usmjereno ka ukupnom nivou povjerenja u određene institucije u Crnoj Gori.

U kojoj mjeri imate povjerenja u rad institucija koje su navedene u tabeli?

	Uopšte nemam povjerenja	Donekle nemam povjerenja	Niti imam niti nemam povjerenja	Donekle imam povjerenja	U potpunosti imam povjerenja	Ne znam/bez odgovora
Vlada Crne Gore (prethodna Vlada)	27.1%	15.8%	26.6%	17.6%	9.4%	3.5%
Skupština	21.6%	16.2%	31.8%	20.7%	5.9%	3.8%
Sudovi i tužilaštvo	19.2%	15.6%	28.3%	27.1%	5.8%	4%
Vojska	12.4%	11.3%	31%	30.5%	10.9%	3.7%
Policija	11.7%	12.3%	31.5%	33.8%	7.9%	2.6%
Vjerske institucije	15%	11.1%	27.3%	20.5%	15%	11.1%
Lokalna samouprava	14.7%	12.2%	36.4%	24.6%	6.4%	5.6%
Političke stranke	27.1%	17.8%	34.5%	14.5%	3.1%	3.6%
Međunarodne organizacije	15.1%	13.3%	38.8%	20%	6.4%	6.5%
Nevladine organizacije i druga udruženja građana	13.4%	16.8%	39.5%	20.9%	3.8%	5.7%
Sindikati	13%	17.1%	43.4%	15.3%	3%	8.3%
Mediji	14.5%	18%	41.6%	18.8%	2.7%	4.5%

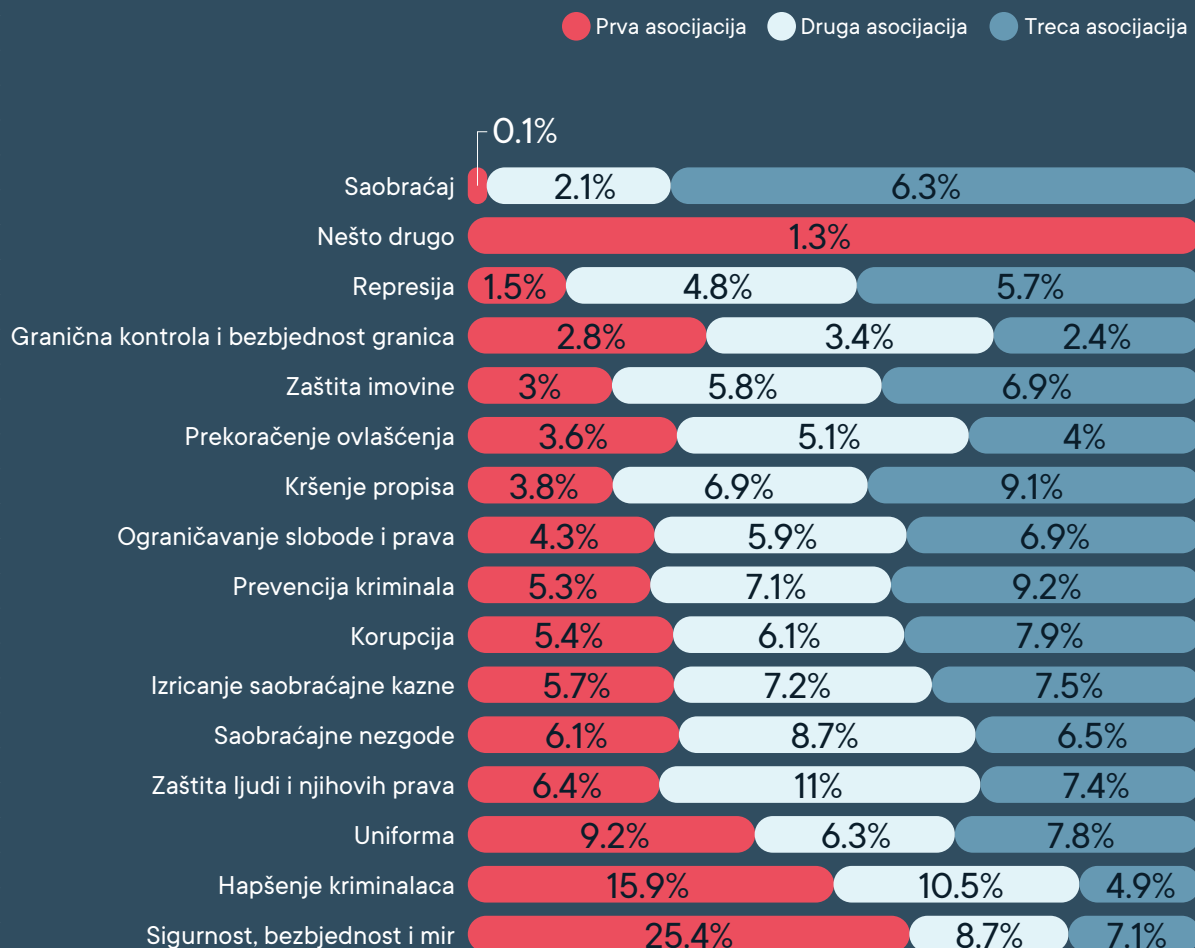
Ovdje je veoma važno naglasiti da se, kao i prošlih godina, na vrhu ljestvice kada je u pitanju povjerenje građana nalaze vjerske institucije, vojska i policija. Međutim, ovogodišnje istraživanje nosi sa sobom jednu karakteristiku u odnosu na prošlogodišnje istraživanje. Naime, prema rezultatima istraživanja sprovedenog ove godine, policija uživa najveće povjerenje 41,7% ispitanika, vojska uživa povjerenje 41,4% ispitanika, dok vjerske institucije uživaju povjerenje 35,5% ispitanika. Građani najmanje povjerenja imaju u političke partije (17,5%). Kada je riječ o prosječnim ocjenama povjerenja u institucije, na prvom mjestu se nalazi vojska Crne Gore sa prosječnom ocjenom 3,17, policija je na drugom mjestu sa prosječnom ocjenom 3,14, dok su vjerske institucije na trećem mjestu sa prosječnom ocjenom 3,11.

Prosječne ocjene

Tokom istraživanja iz 2020. godine, koje je sprovedeno u periodu nakon parlamentarnih izbora, rezultati istraživanja povjerenja su, kada je riječ o prosječnim ocjenama, bili značajnije drugačiji. Tada su vjerske institucije bile na dominantno prvom mjestu sa prosječnom ocjenom 3,77, na drugom mjestu je bila vojska Crne Gore sa prosječnom ocjenom 3,59, dok je policija bila na trećem mjestu sa prosječnom ocjenom 3,16.

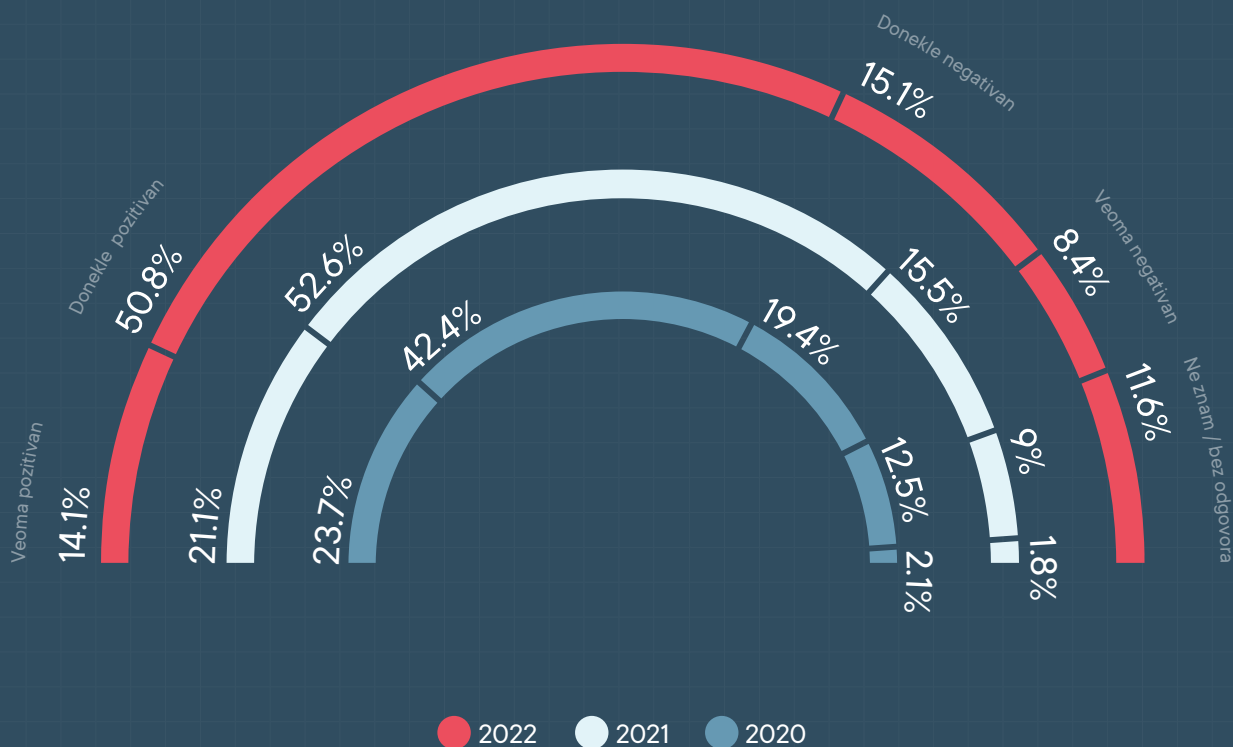
Šta su Vam prve tri asocijacije kada se pomene riječ policija?

Kao i prilikom prošlogodišnjeg istraživanja, za svakog četvrtog ispitanika (25,4%) policija je prva asocijacija za sigurnost, bezbjednost i mir. Za 15,9% ispitanika, policija je prva asocijacija na hapšenje kriminalaca, dok je za

9,2% ispitanika uniforma prva asocijacija na policiju. Na posljednjim mjestima kada je riječ o prvoj asocijaciji na policiju su zaštita imovine (3%), granična kontrola i bezbjednost granica (2,8%) i represija (1,5%).

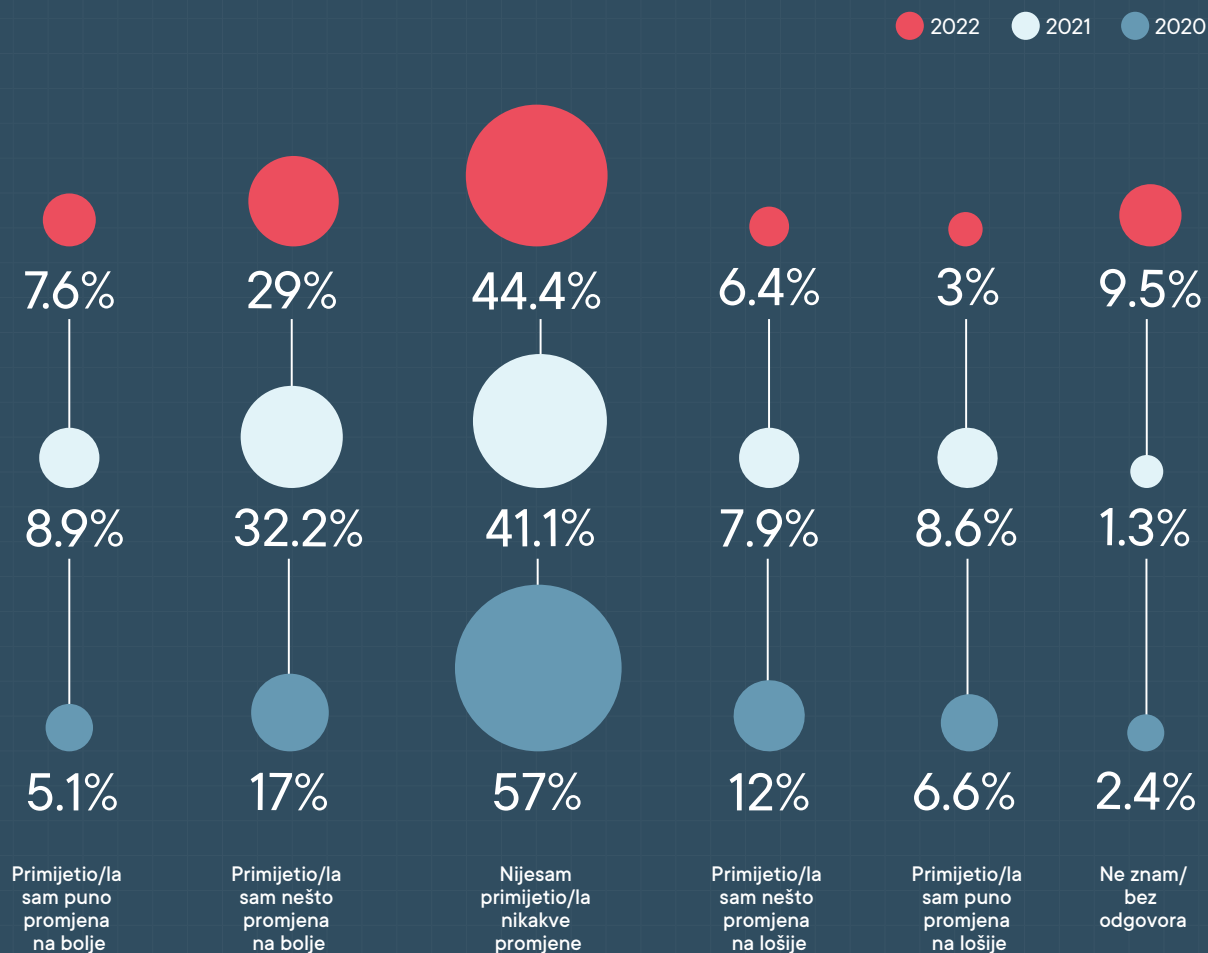
Kakav je Vaš generalni stav prema policiji:

Ukupan generalni stav prema policiji je i dalje veoma dobar. Prilikom ovogodišnjeg istraživanja čak 64,9% ispitanika istaklo je uglavnom pozitivan stav prema policiji. Ipak, ovaj rezultat je slabiji u poređenju sa istraživanjem sprovedenim prošle godine kada je 73,7% ispitanika bilo pozitivno nastrojeno prema policiji. Čak 77% ispitanika iz sjeverne i južne regije imaju domi-

nantno pozitivan stav prema policiji, dok je procenat ispitanika iz centralne regije koji imaju pozitivan stav prema policiji značajnije manji i iznosi 50,1%. U odnosu na istraživanja sprovedena u prethodne dvije godine, tokom ovogodišnjeg istraživanja najveći procenat ispitanika – 11,6% nije imao stav u odnosu prema policiji (2020: 2,1%; 2021: 1,8%).

U posljednjih 12 mjeseci, da li ste primijetili neke promjene u radu policije, bilo na bolje ili na lošije?

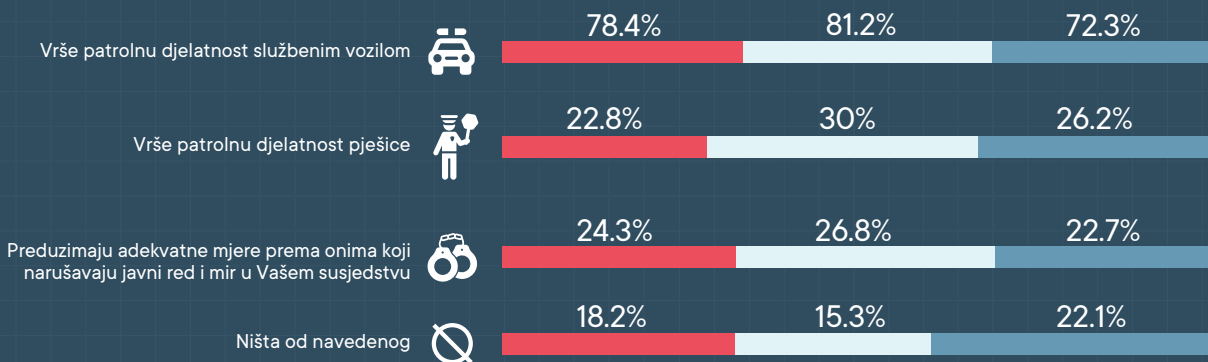

Kada je riječ o rezultatima istraživanja u odnosu na promjene u radu policije u prethodnih 12 mjeseci, treba istaći da je 36,6% ispitanika primijetilo promjene uglavnom na bolje, dok 44,4% ispitanika nije primijetilo nikakve promjene. U odnosu na istraživanje sprovedeno tokom prethodne godine, treba istaći da je identifikovan pad procenta ispitanika koji su primijetili promjene uglavnom na lošije. Tako je 2021. godine 16,5% ispitanika istaklo da su u prethodnih 12 mjeseci primijetili promjene

uglavnom na lošije, dok je tokom ovogodišnjeg istraživanja taj broj smanjen na 9,4% ispitanika. Gotovo polovina ispitanika sa akademskim zvanjem magistra je u posljednjih 12 mjeseci primijetilo promjene uglavnom na bolje u radu policije. Gotovo 60% mladih uzrasta 18-25 godina nije primijetilo nikakve promjene u radu policije u prethodnih 12 mjeseci. Interesantno je da je 46% ispitanika iz južne regije primijetilo uglavnom pozitivne promjene u radu policije u prethodnih 12 mjeseci.

Da li ste u prethodnih 12 mjeseci vidjeli da policijski službenici u Vašem susjedstvu:

● 2022 ● 2021 ● 2020

Kada je riječ o konkretnim aktivnostima policijskih službenika koje su građani primijetili u prethodnih 12 mjeseci, čak 78,4% ispitanika (2021: 81,2%) je odgovorilo da je primijetilo da policijski službenici vrše patrolnu djelatnost službenim automobilom, dok je 22,8% ispitanika (2021: 30%) odgovorilo da su primijetili

da policijski službenici vrše patrolnu djelatnost pješice. Da policijski službenici preduzimaju adekvatne mjere prema onima koji narušavaju javni red i mir u njihovom susjedstvu, u posljednjih 12 mjeseci primijetilo je 24,3% ispitanika. Konačno, 18,2% ispitanika nije primijetilo ništa od navedenog (2021: 15,3%).

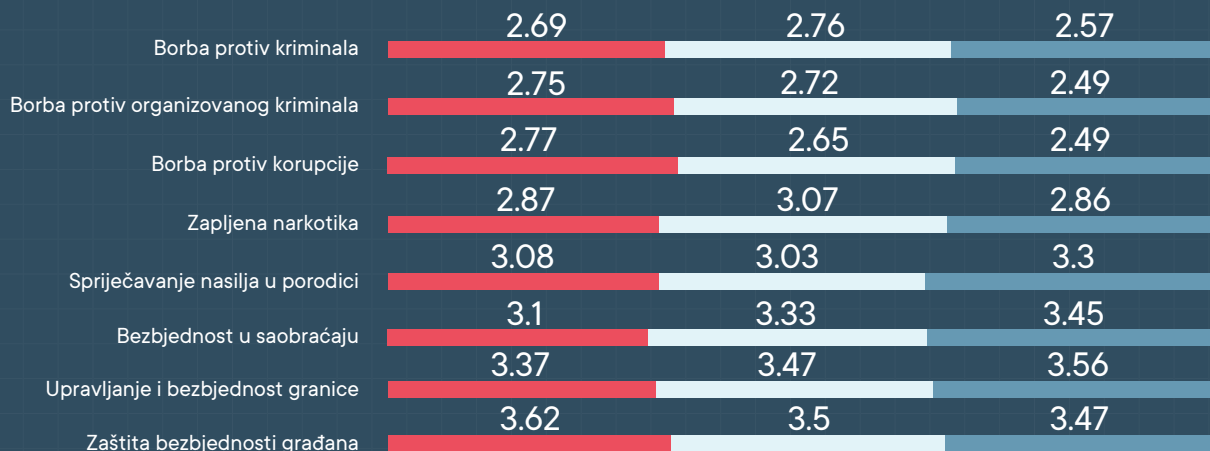
Koliko ste zadovoljni efikasnošću policije u svakoj od navedenih oblasti?

	Veoma zadovoljan	Donekle zadovoljan	Niti zadovoljan niti nezadovoljan	Donekle nezadovoljan	Veoma nezadovoljan	Ne znam/ bez odgovora
Zaštita bezbjednosti građana	21.7%	39.7%	19.3%	9.1%	6.8%	3.4%
Borba protiv korupcije	7.2%	24.1%	21.6%	21.9%	19.1%	6.1%
Borba protiv kriminala	8.6%	20%	20.4%	24.7%	21%	5.3%
Zapljena narkotika	7.7%	25.3%	23%	19.2%	16.9%	7.9%
Bezbjednost u saobraćaju	15.2%	27.3%	19%	19.6%	14.3%	4.7%
Borba protiv organizovanog kriminala	8.5%	24.1%	18.4%	21.4%	21.8%	5.8%
Sprječavanje nasilja u porodici	14.4%	24.7%	23.6%	17%	14.6%	5.8%
Upravljanje i bezbjednost granice	15.2%	32.2%	23.1%	10.5%	9.2%	9.7%

Efikasnost policije predstavlja jedan od osnovnih parametara kada je riječ o ukupnoj percepciji građana o radu i povjerenju u rad policije. Ovogodišnje istraživanje pokazuje da je 61,4% građana uglavnom zadovoljno efikasnošću policije u zaštiti bezbjednosti građana.

Prosječna ocjena

● 2022 ● 2021 ● 2020

Kada je riječ o prosječnoj ocjeni efikasnosti policije u ovom segmentu, ista iznosi 3,62 i u tom smislu jasno se može uočiti pozitivan trend u odnosu na prosječne ocjene efikasnosti policije u zaštiti bezbjednosti koje su gra-

đani dali 2021 (3,5) i 2020. godine (3,47). Treba naglasiti da su građani najmanje zadovoljni efikasnošću policije u oblasti borbe protiv kriminala koja je ocijenjena prosječnom ocjenom 2,69 (2021: 2,76).

U kojoj mjeri se slažete sa sljedećim tvrdnjama:

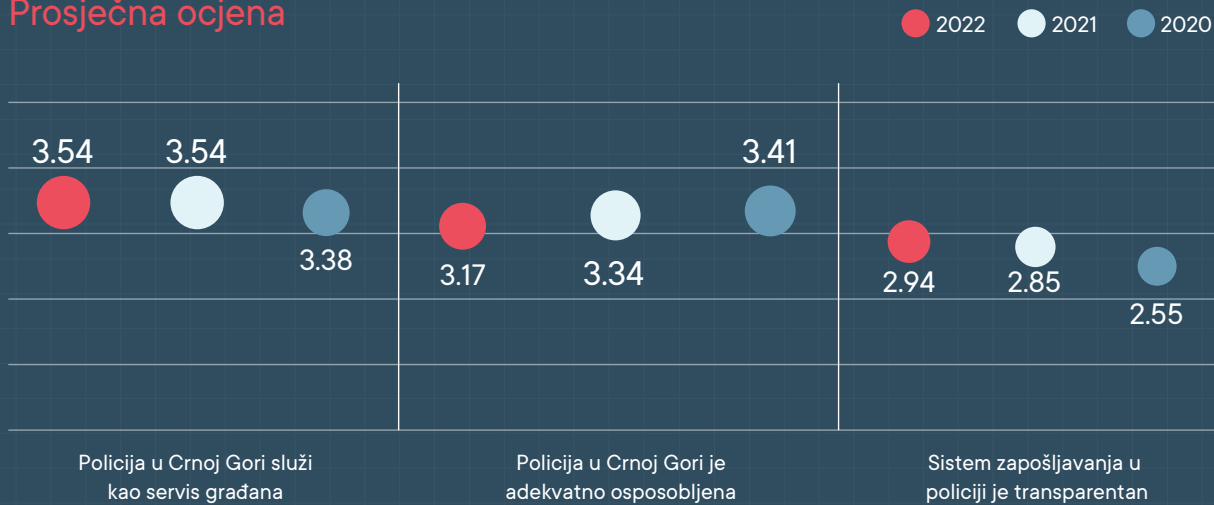
	U potpunosti se slažem	Donekle se slažem	Niti se slažem niti ne slažem	Donekle se ne slažem	Uopšte se ne slažem	Ne znam/bez odgovora
Policija u Crnoj Gori služi kao servis građana	18.5%	36.8%	21.8%	8.2%	7.8%	6.8%
Sistem zapošljavanja u policiji je transparentan	11.4%	20.8%	23.3%	13.5%	17.8%	13.3%
Policija u Crnoj Gori je adekvatno osposobljena	13.5%	25.7%	23.5%	10.5%	13.6%	13.3%

Više od polovine ispitanika (55,3%) uglavnom je saglasno sa tvrdnjom da policija u Crnoj Gori služi kao servis građana. Gotovo trećina ispitanika (31,3%) nije saglasna sa tvrdnjom da je sistem zapošljavanja u policiji transparentan, dok je 39,2% ispitanika saglasno sa tvrdnjom da je policija u Crnoj Gori adekvatno osposobljena. U nedavno objavljenom godišnjem Izvještaju Evropske komisije (EK) za Crnu Goru, apostrofirano je da je broj policijskih službenika u Crnoj Gori visok. Kao referentna tačka uzet

je prosjek u zemljama EU koji iznosi 333 policijska službenika na 100.000 stanovnika. U Crnoj Gori je trenutno aktivno 730 policijskih službenika na 100.000 stanovnika, s tim što je i u Izvještaju Evropske komisije naglašeno da u ovom broju učestvuju i policijski službenici koji rade na poslovima obezbjeđenja granice (njih oko 1.300), kao i određeni administrativni službenici u Upravi policije koji ne ulaze u ukupan uzorak sličnih istraživanja koja se rade u zemljama članicama EU.

Ukoliko bi rezultati bili predstavljeni kao prosječne ocjene, to bi izgledalo ovako:

Prosječna ocjena

Ukoliko ste u posljednjih 12 mjeseci stupili u kontakt sa određenom policijskom službom, koliko ste bili zadovoljni radom policije u tim prilikama?

	Veoma zadovoljan	Donekle zadovoljan	Niti zadovoljan niti nezadovoljan	Donekle nezadovoljan	Veoma nezadovoljan	Nijesam imao kontakt/ Ne znam
Policijom u smislu lične zaštite	11.1%	12.6%	7.4%	2.8%	3.4%	62.7%
Policijom u smislu zaštite imovine	7.1%	13.7%	9.4%	3.9%	2.7%	63.2%
Saobraćajnom policijom	17.7%	21.6%	12.7%	9.3%	6.7%	32%
Graničnom policijom	17.1%	17.4%	12.1%	6.4%	3.9%	43.1%
Operativno dežurnim centrom 122	10.2%	16.1%	10.8%	3.6%	3%	56.2%
U smislu oštećenog u krivičnom djelu	4.7%	11.4%	10.2%	5.5%	2.6%	65.5%
Interventnom jedinicom	6.3%	12.4%	9.4%	4.7%	4.7%	62.3%

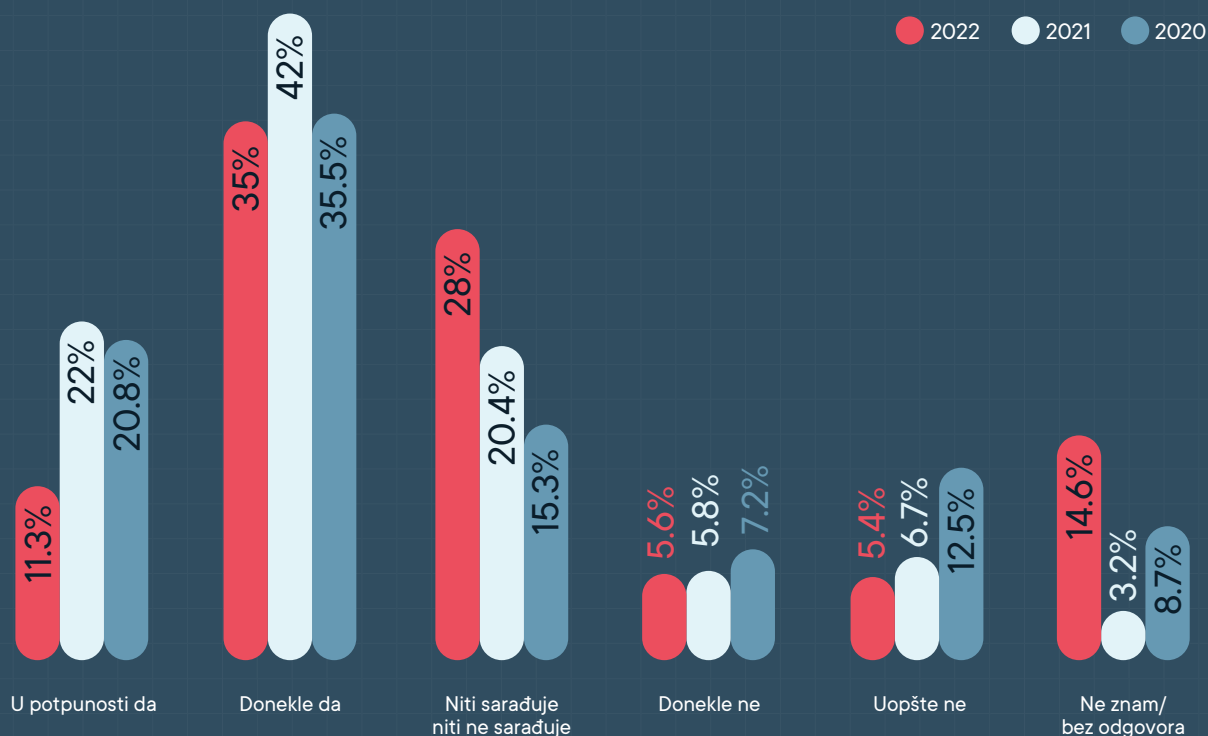
Prilikom ovogodišnjeg istraživanja, građani su imali priliku da ocijene i rad policije u situacijama u kojima su u toku prethodnih 12 mjeseci stupili u kontakt sa određenim policijskim službama. Rezultati istraživanja pokazuju da je najveći procenat građana imao kontakt sa saobraćajnom policijom, čijim je radom u konkretnoj situaciji uglavnom za-

dovoljno 39,3% ispitanika. Svega 6,7% ispitanika je istaklo da je bilo veoma nezadovoljno u situacijama u kojima su stupili u kontakt sa službenicima saobraćajne policije u prethodnih 12 mjeseci. Pored saobraćajne policije, građani su imali najviše kontakta sa graničnom policijom, čijim je radom u konkretnoj situaciji uglavnom zadovoljno 34,5% ispitanika.

06

Stavovi građana o službenicima Uprave policije

Da li policija saraduje sa građanima u Vašoj zajednici?

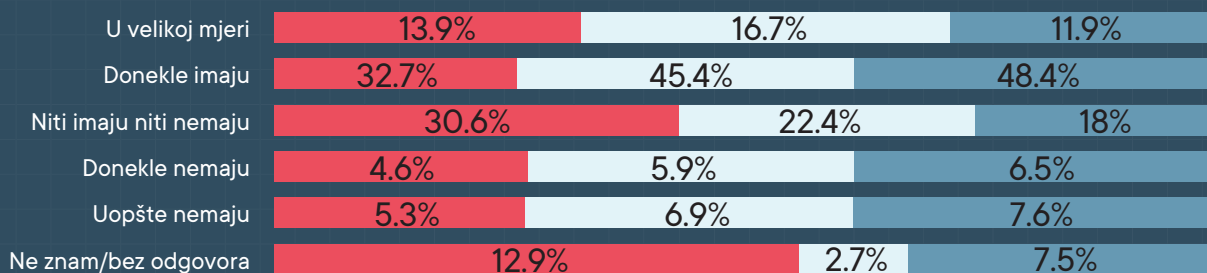

Rezultati ovogodišnjeg istraživanja uočavaju negativan trend kada je riječ o saradnji policije sa građanima u njihovim zajednicama. Naime, shodno rezultatima istraživanja sprovedenog 2021. godine, 64% građana je istaklo da policija uglavnom saraduje sa građanima u njihovim zajednicama, dok je ove godine broj ispitanika koji je pozitivno odgovorio na ovo pitanje 46,3%. Sa druge strane, u odnosu

na ispitanike koji su dali negativan odgovor na ovo pitanje, može se uočiti blag pozitivan trend prvenstveno u odnosu na rezultate istraživanja iz 2020. godine kada je 19,7% ispitanika istaklo da policija uglavnom ne saraduje sa građanima u njihovim zajednicama. Rezultati ovogodišnjeg istraživanja pokazuju da 11% ispitanika ima stav da policija uglavnom ne saraduje sa građanima u njihovim sredinama.

U kojoj mjeri organi lokalne samouprave i građani doprinose bezbjednosti u Vašoj opštini?

● 2022 ● 2021 ● 2020

Određen negativan trend uočen je i u odnosu na pitanje u kojoj mjeri organi lokalne samouprave i građani doprinose bezbjednosti u njihovoj opštini. Naime, ovogodišnje istraživanje pokazuje da 46,6% smatra da organi lokalne samouprave i građani doprinose bezbjednosti u njihovim opštinama, dok je 5,3% ispitanika istaklo da organi lokalne samouprave i građani uopšte ne doprinose bezbjednosti

u njihovim opštinama. Prilikom istraživanja 2021. godine, 62,1% ispitanika je dalo uglavnom pozitivne odgovore na ovo pitanje. Više od polovine ispitanika (55,6%) iz južne regije Crne Gore smatra da organi lokalne samouprave i građani doprinose bezbjednosti u njihovoj opštini, dok svega 39,1% ispitanika iz opština na sjeveru Crne Gore daje uglavnom pozitivan odgovor na ovo pitanje.

Da li biste rekli da je prosječni crnogorski policajac:

	U potpunosti se slažem	Donekle se slažem	Donekle se ne slažem	Uopšte se ne slažem	Ne znam
Strpljiv	14.6%	42.5%	20.7%	10.6%	11.6%
Profesionalan	11.4%	43.3%	23.7%	10.5%	11%
Voljan da pomogne	16.8%	44.1%	17.9%	10.3%	10.9%
Efikasan	11.2%	41.2%	22.8%	10.4%	14.4%
Pristojan	15.3%	46.6%	19.2%	9.2%	9.7%
Pošten	11.2%	35.7%	23.6%	11%	18.4%
Pravičan	12.1%	34.5%	24.6%	11.2%	17.5%
Komunikativan	15.7%	44.7%	18.4%	9.3%	11.9%

Kao i prethodnih godina, prilikom istraživanja smo upitali građane koje osobine prosječni crnogorski policajac posjeduje. Gotovo identičan procenat ispitanika smatra da su tri najprepoznatljivije osobine crnogorskih policajaca pristojnost (61,9%), spremnost da pomogne (60,9%) i komu-

nikativnost (60,4%). Više od polovine ispitanika smatra da su crnogorski policajci uglavnom profesionalni (54,7%) i efikasni (52,4%). Da je osobina crnogorskih policajaca poštenje smatra 46,9% ispitanika, dok njih 46,6% smatra da je osobina crnogorskih policajaca pravičnost.

Da li policajci, po Vašem iskustvu i mišljenju, sa jednakim profesionalizmom i uvažavanjem postupaju prema sljedećim grupama:

	U potpunosti da	Uglavnom da	Uglavnom ne	Uopšte ne	Ne znam
Ženama i muškarcima	24.1%	36.8%	17.4%	12.9%	8.8%
Pripadnicima različitih etničkih (nacionalnih) grupa	14.2%	36.9%	21.1%	12.4%	15.4%
Pripadnicima različitih vjerskih grupa	16.4%	35.4%	19.3%	13.3%	15.7%
Bogatima i siromašnima	8.2%	26.6%	26.2%	25.5%	13.5%
Crnogorskim državljanima i strancima	12.9%	30.5%	21.6%	18%	17.1%
Glasačima i pristalicama različitih partija	8.9%	31.9%	21%	20.5%	17.7%
Političarima i javnim funkcionerima u odnosu na ostale građane	10.4%	20.3%	26.9%	31.3%	11%
Javnim ličnostima u odnosu na ostale	11%	21.7%	26.1%	28%	13.2%
Pripadnicima različitih seksualnih orijentacija	11.3%	30%	17.3%	18.2%	23.2%

Značajan dio istraživanja svake godine usmjeren je ka stavovima građana u vezi tretmana službenika Uprave policije prema određenim grupama stanovništva. Kao i tokom ranijih istraživanja, ispitanicima je ponuđena lista različitih društvenih grupa, nakon čega im je postavljeno pitanje da li službenici policije postupaju sa jednakim profesionalizmom i uvažavanjem prema svakoj od njih. Rezultati istraživanja pokazuju da 60,9% ispitanika smatra da službenici Uprave policije na jednak način tretiraju muškarce i žene, dok gotovo trećina ispitanika (30,3%) smatra da oni uglavnom ili uopšte ne postupaju na jednak način prema muškarcima i ženama.

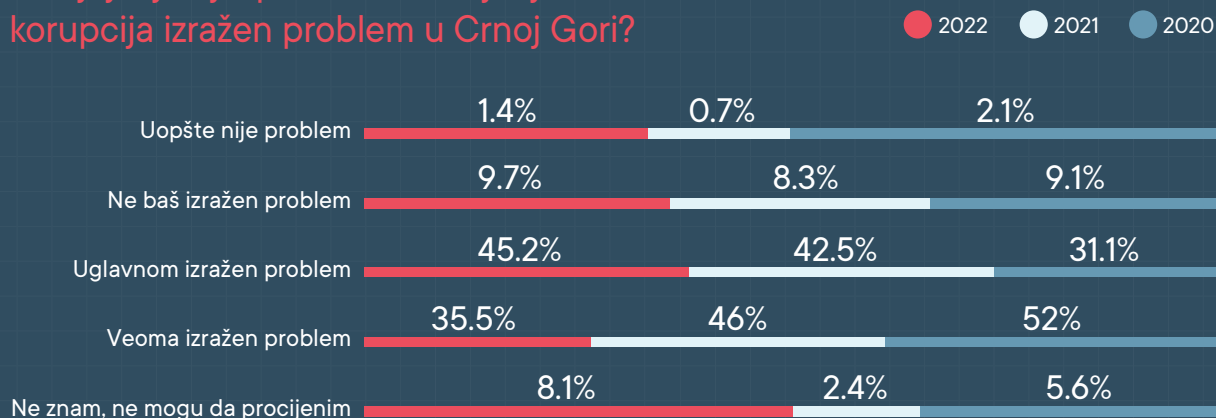
Više od polovine ispitanika uglavnom smatra da službenici Uprave policije ne postupaju jednako prema bogatima i siromašnima, dok nešto više od trećine njih ipak smatra da oni postupaju jednako bez obzira na imovinsko stanje građana. Takođe, više od polovine ispitanika (58,2%) uglavnom smatra da policijski službenici ne postupaju sa istim profesionalizmom i uvažavanjem prema političarima i javnim ličnostima u odnosu na ostale građane. Da policijski službenici postupaju na jednak način prema pripadnicima različitih seksualnih orijentacija smatra 41,3% ispitanika, dok njih 35,5% ima suprotan stav.

07

Percepcija o borbi protiv korupcije u policiji

Borba protiv korupcije u Crnoj Gori predstavlja jedan od ključnih aspekata procesa evropskih integracija. Nedavno objavljeni izvještaj Evropske komisije zaključuje da u Crnoj Gori postoji potreba za uspostavljanjem strateškog pristupa prevenciji borbe protiv korupcije, čime se na indirektan način ukazuje da donosioci odluka treba da promijene pristup prevenciji korupcije u svim sektorskim politikama. U tom kontekstu, već postoje nagovještaji da će Vlada Crne Gore u narednom periodu pristupiti usvajanju strateškog dokumenta koji će biti osnov za implementaciju novih politika u oblasti borbe protiv korupcije u Crnoj Gori.

U kojoj mjeri je, po Vašem mišljenju, korupcija izražen problem u Crnoj Gori?

Da je korupcija izražen problem u Crnoj Gori smatra 80,7% ispitanika (2021: 88,5%; 2020: 83,1%), dok 11,1% ispitanika smatra da korupcija nije baš izražen ili nije uopšte problem u Crnoj Gori. Više od 90% ispitanika u opštinama na sjeveru Crne Gore smatra da je korupcija izražen problem u Crnoj Gori. U populaciji mladih 18–25 godina starosti 16,8% ispitanika ne može da procijeni da li je korupcija problem u Crnoj Gori.

Uprava policije vrši poslove koji se odnose na zaštitu bezbjednosti građana i Ustavom utvrđenih sloboda i prava. Policijske poslove i poslove u vezi sa policijskim poslovi-

ma, kao i poslove koji se odnose na sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma, policija vrši u okviru sektora, odsjeka, centara bezbjednosti, odjeljenja bezbjednosti, grupa, jedinica i stanica policije, kao i u okviru finansijsko-obavještajne jedinice. Policijom rukovodi direktor koji za svoj rad odgovara ministru unutrašnjih poslova i Vladi Crne Gore. U ovom dijelu treba naglasiti da je Evropska komisija u nedavno objavljenom Izvještaju posebno pozdravila usvajanje izmjena zakonodavnog okvira kojim se smanjuje politički uticaj na proces izbora ili razrješenja direktora Uprave policije, kao jednog od ključnih mehanizama zaštite samostalnosti u radu Uprave policije.

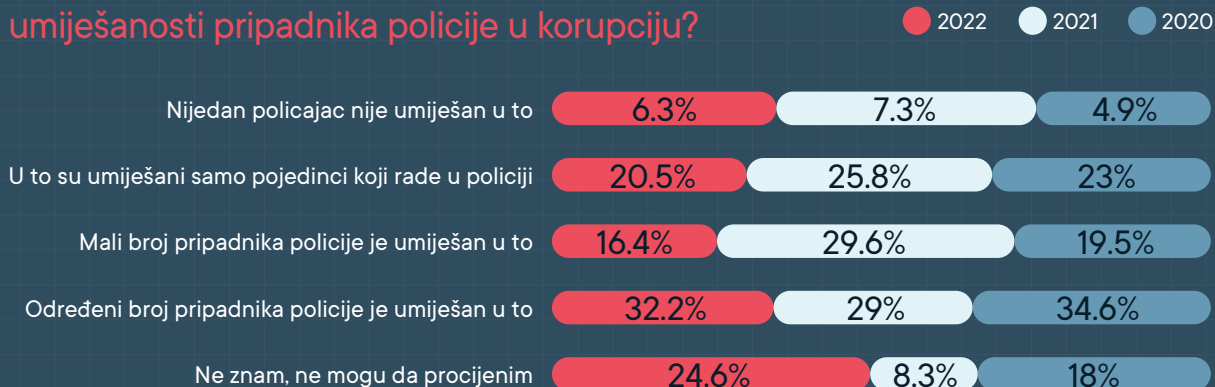
U kojoj mjeri se slažete sa sljedećim stavovima (pozitivan i negativan uticaj)?

	U potpunosti se slažem	Donekle se slažem	Niti se slažem niti ne slažem	Donekle se ne slažem	Uopšte se ne slažem	Ne znam/ bez odgovora
Političari na državnom nivou imaju uticaja na rad policije	44.8%	31.7%	9.9%	1.7%	2.5%	9.3%
Građani imaju uticaja na rad policije	12.3%	20.2%	23.1%	17%	17%	10.4%
Kriminalne grupe imaju uticaja na rad policije	31.5%	36.5%	14%	3.8%	2.9%	11.2%
Mediji imaju uticaja na rad policije	13.9%	27.9%	26.1%	10.4%	8.7%	13%
Političari na lokalnom nivou imaju uticaja na rad policije	24.5%	33.8%	19.6%	6.4%	2.8%	12.9%
Civilno društvo ima uticaja na rad policije	11.4%	19.5%	25%	15.6%	12.7%	15.9%
Biznis sektor ima uticaja na rad policije	13.8%	24.9%	24.8%	8.6%	8.7%	19.2%
Nikakve grupe nemaju uticaja na rad policije	4.8%	8.3%	15.8%	15.9%	38.2%	17.1%

Kada je riječ o uticajima na rad policije, čak 76,5% ispitanika je saglasno da političari na državnom nivou imaju uticaj na rad policije, od kojih je čak 44,8% u potpunosti saglasno sa ovom tvrdnjom. Ukupno 68% ispitanika smatra da kriminalne grupe imaju uticaj na rad policije, dok 58,3% smatra da političari na lokalnom nivou imaju uticaj

na rad policije. Da biznis sektor utiče na rad policije smatra 38,7% ispitanika. Shodno rezultatima ovogodišnjeg istraživanja, najmanji uticaj na rad policije imaju građani (32,5%) i civilno društvo (30,9%). Čak 38,2% ispitanika se ne slaže sa tvrdnjom da nikakve grupe nemaju uticaja na rad policije.

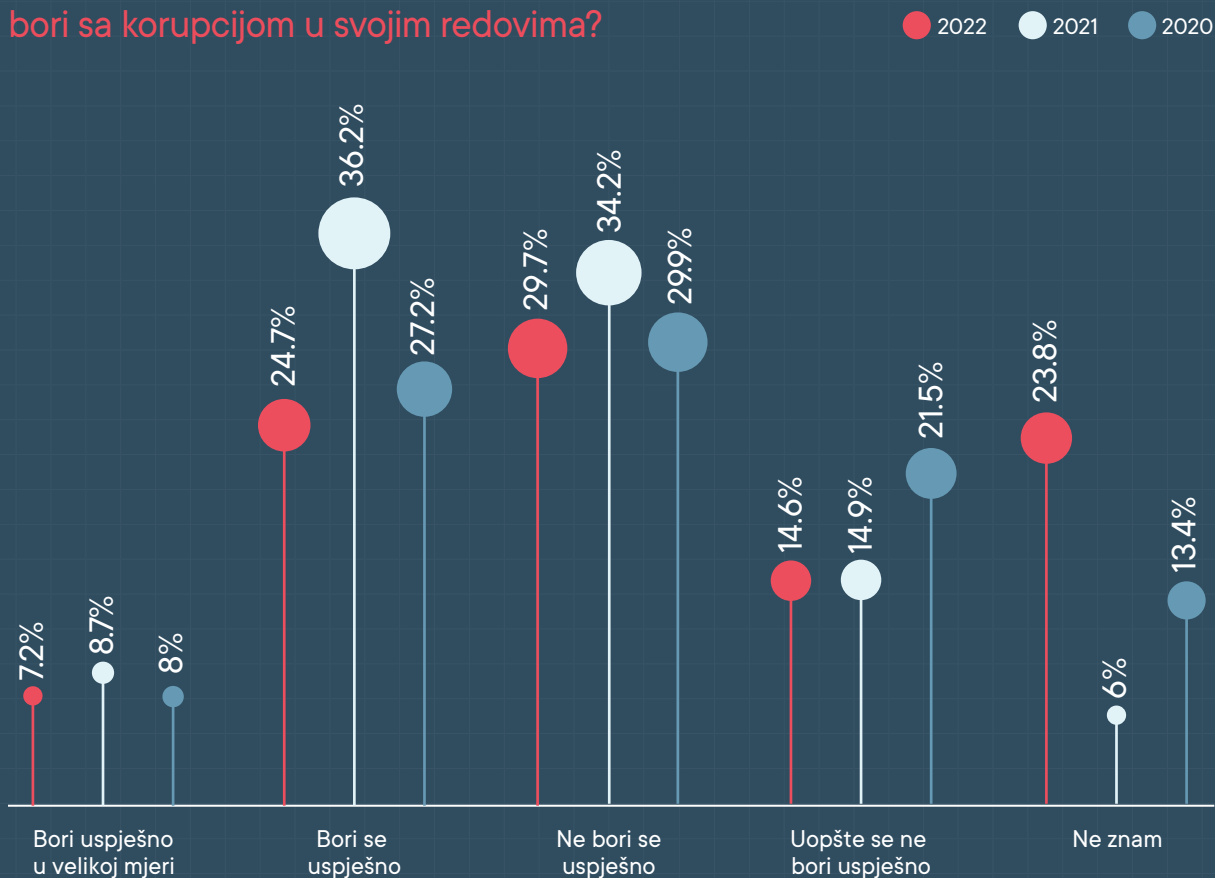
Kakav je Vaš stav o potencijalnoj umiješanosti pripadnika policije u korupciju?

Kada je riječ o stavovima ispitanika o umiješanosti pripadnika policije u korupciju, gotovo polovina ispitanika (48,6%) smatra da je određeni ili mali broj pripadnika policije umiješan u korupciju. Nešto više od dvadeset posto ispitanika (20,5%) istaklo je stav da su u korupciju umiješani samo pojedinci koji

rade u policiji, dok 6,3% ispitanika smatra na nijedan policajac nije umiješan u korupciju. U ovom dijelu možemo da uočimo određeni pozitivan trend u odnosu na istraživanje sprovedeno tokom 2021. godine kada je 58,6% ispitanika istaklo da je određeni ili mali broj pripadnika policije umiješan u korupciju.

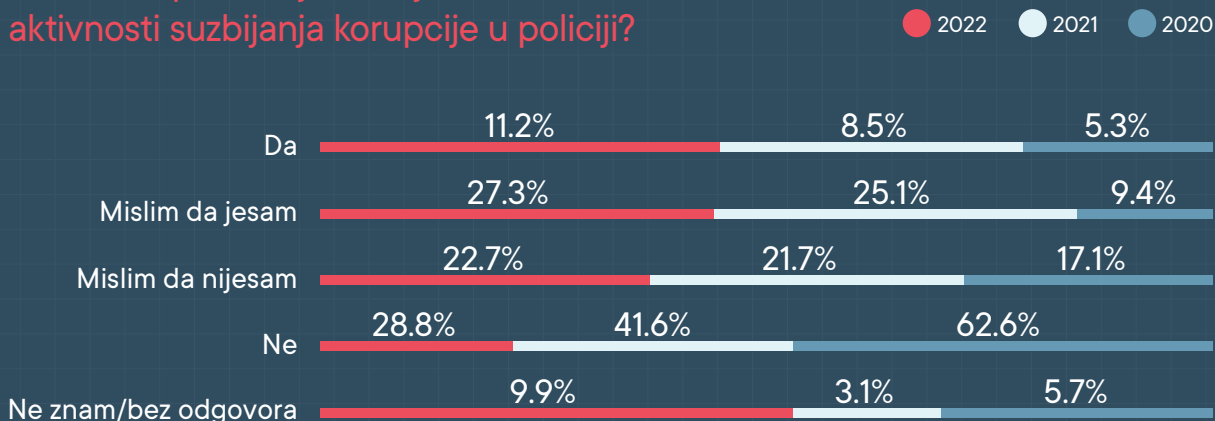
Da li smatrate da se policija uspješno bori sa korupcijom u svojim redovima?

Na pitanje da li se policija uspješno bori sa korupcijom u svojim redovima, 31,9% ispitanika je odgovorilo da se policija uglavnom uspješno bori sa korupcijom u svojim redovima, dok je 44,3% ispitanika odgovorilo da se policija uglavnom ne bori uspješno sa korupcijom u svojim redovima. U ovom dijelu takođe se može uočiti pozitivan trend obzirom da je 2020. godine 51,4%, a 2021. godine 49,1% ispitanika odgo-

rilo da se policija uglavnom ne bori uspješno sa korupcijom u svojim redovima. Dakle, trend pada ispitanika koji smatraju da se policija ne bori uspješno sa korupcijom u svojoj instituciji je vidljiv, a iako je i dalje visok, ukazuje da je neophodno aktivnije komunicirati rezultate na polju prevencije korupcije unutar Uprave policije, odnosno uspostavljati nove mehanizme borbe protiv korupcije na unutar-institucionalnom planu.

Da li ste u poslednjih 12 mjeseci čuli za konkretne aktivnosti suzbijanja korupcije u policiji?

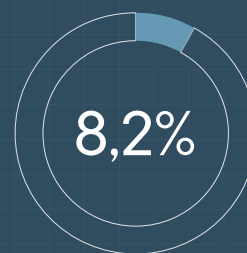
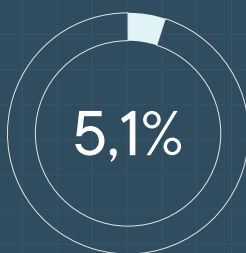
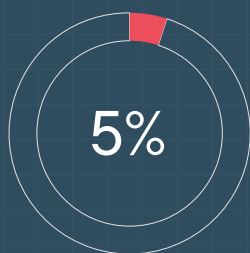

Kada je riječ o informisanosti građana o konkretnim aktivnostima u posljednjih 12 mjeseci na polju suzbijanja korupcije u policiji, više od polovine ispitanika (51,5%) je istaklo da nije čulo za aktivnosti na polju suzbijanja korupcije u policiji, dok je 38,5% potvrdno odgovorilo na ovo pitanje. Tokom prošlogodišnjeg istraživanja, procenat ispitanika koji nijesu čuli za

aktivnosti na suzbijanju korupcije u policiji bio je nešto manji i iznosio je 33,6%. Gotovo polovina ispitanika (49,7%) iz opština na sjeveru Crne Gore je informisano o konkretnim aktivnostima policije na polju suzbijanja korupcije u policiji, dok je ovaj procenat značajnije niži u opštinama u centralnoj regiji (35,1%) i u opštinama na jugu Crne Gore (30,9%).

U posljednjih 12 mjeseci, da li ste Vi ili član Vaše porodice nekom prilikom PONUDILI mito u bilo kojem obliku policajcu kako biste izbjegli kaznu?

% odgovora DA

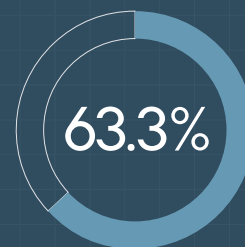
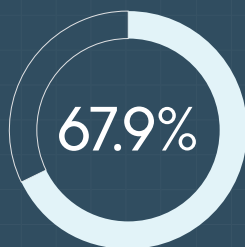
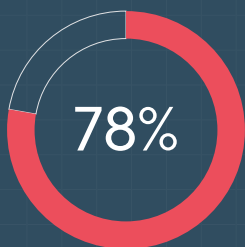
Na pitanje da li su u posljednjih 12 mjeseci oni ili članovi njihovih porodica nekom prilikom ponudili mito u bilo kojem obliku policajcu kako bi izbjegli kaznu, 5% ispitanika je odgovorilo potvrdno, dok je 95% odgo-

vorilo odrično. Prilikom dva istraživanja sprovedena tokom 2020. i 2021. godine, procenat ispitanika koji su pozitivno odgovorili na ovo pitanje bio je 8,2%(2020) i 5,1%(2021).

U posljednjih 12 mjeseci, da li ste Vi ili član Vaše porodice PLATILI mito u bilo kojem obliku, tj. da li je policajac prihvatio ponuđeni mito?

% odgovora DA

● 2022 ● 2021 ● 2020

Sve one koji su odgovorili potvrdno (5%) pitali smo i za reakciju policajca/ke. Od tog broja, 78% ispitanika je odgovorilo potvrdno. Vezano za ovo potpitanje može se uočiti negativan trend u odnosu na prethodna dva istraživanja kada je procenat ispitanika koji su kazali da je policajac kome je ponuđen mito isti i prihvatio bio

67,9% (2021. godine), odnosno 63,3% (2020. godine). Interesantno je da je 8,1% ispitanika starosne dobi 25-34 godine istaklo da su oni ili članovi njihovih porodica u prethodnih 12 mjeseci ponudili mito policajcu kako bi izbjegli kaznu. Takođe, 6,4% ispitanika iz centralne regije je potvrdno odgovorilo na ovo pitanje.

08

Rodne politike unutar Uprave policije

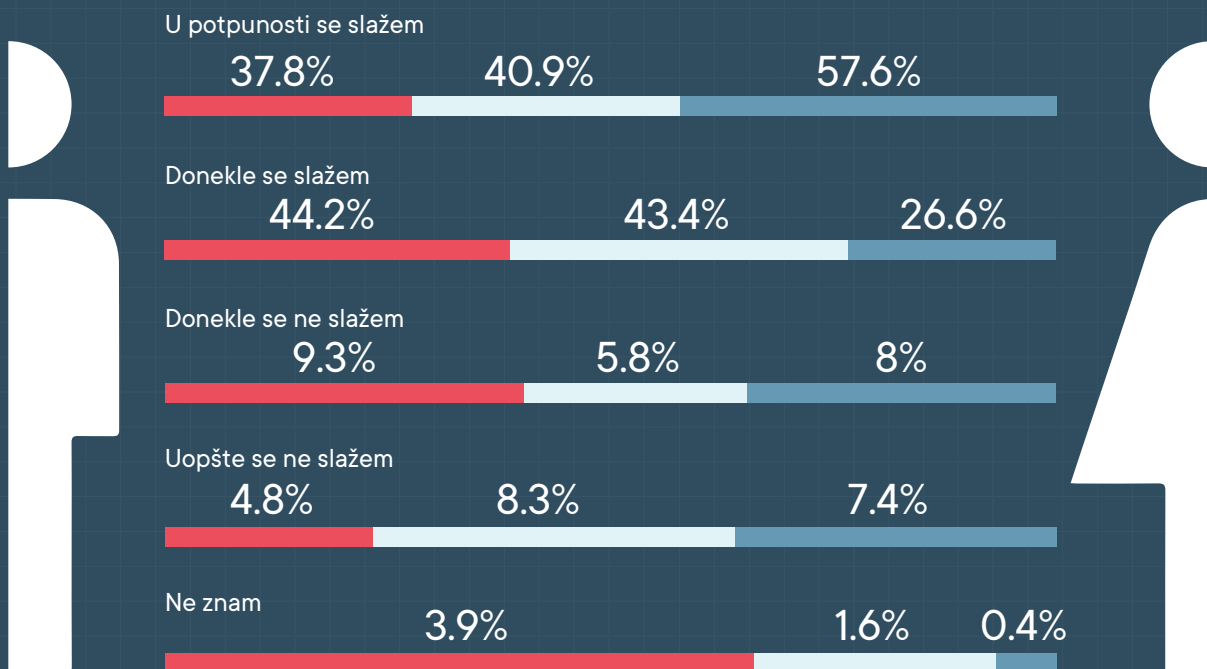
Ustav Crne Gore garantuje ravnopravnost žena i muškaraca, obavezuje državu da razvija politiku jednakih mogućnosti, a zabranjuje i svaki vid neposredne ili posredne diskriminacije. Zakonom o rodnoj ravnopravnosti je promovisana rodna ravnopravnost kao jedan od osnovnih principa i načela pravnog sistema i utvrđena je izričita zabrana diskriminacije po osnovu pola. Rodna ravnopravnost podrazumijeva ravnopravno učešće žena i muškaraca, kao i lica drugačijih rodnih identiteta u svim oblastima javnog i privatnog sektora, jednak položaj i jednake mogućnosti za ostvarivanje svih prava i sloboda i korišćenje ličnih znanja i sposobnosti za razvoj društva, kao i ostvarivanje jednake koristi od rezultata rada. Shodno odredbama Zakona o rodnoj ravnopravnosti, državni organi, organi državne uprave i lokalne samouprave, javne ustanove, javna preduzeća i druga pravna lica koja vrše javna ovlašćenja dužni su da, radi postizanja rodne ravnopravnosti, u svim fazama planiranja, donošenja i sprovođenja odluka, kao i preduzimanja aktivnosti iz svoje nadležnosti ocjenjuju i vrednuju

uticaj tih odluka i aktivnosti na položaj žena i muškaraca.

Rodna politika bila je jedan od ciljeva Strategije razvoja Uprave policije za period 2016-2020. godine, koji je dominantno bio usmjeren ka povećanju zastupljenosti žena u obavljanju policijskih poslova. Shodno analitičkim nalazima istraživanja koje su sproveli eksperti Misije OEBS-a u Crnoj Gori tokom 2020. godine, službenici i službenice policije uglavnom starije generacije navode da je policija uglavnom „muški posao“, dok sa druge strane, mlađi službenici i službenice smatraju da je rad u policiji posao i za muškarce i za žene. Prilikom ovog istraživanja, svi ispitanici unutar Uprave policije su se saglasili da su žene nedovoljno zastupljene u crnogorskoj policiji i da bi povećanje njihovog broja dalo dodatnu vrijednost radu policije, poboljšalo učinak i povećalo povjerenje javnosti. Kakvi su stavovi građana po ovim pitanjima, prikazaćemo analizirajući rezultate istraživanja koji su predstavljeni u narednim graficima.

Uopšteno, da li smatrate da su muškarci i žene podjednako sposobni za obavljanje policijskog posla?

● 2022 ● 2021 ● 2020

Da su muškarci i žene jednako sposobni za obavljanje policijskog posla uglavnom smatra 82% ispitanika (2021: 84,3%, 2020: 84,2%), od kojih 37,8% ispitanika smatra da su muškarci i žene u potpunosti jednako sposobni da obavljaju policijski posao.

U ovom dijelu istraživanja može se identifikovati negativan trend u odnosu na prethodna istraživanja obzirom da je 2020. godine čak 57,6% ispitanika istaklo da su muškarci i žene u potpunosti jednako sposobni za obavljanje policijskog posla, dok je procenat ispitanika sa istim stavom prošle godine bio 40,9%. Prilikom ovogodišnjeg istraživanja, 14,1% ispitanika se nije saglasilo sa stavom da su muškarci i žene jednako sposobni za

obavljanje policijskog posla. Od ovog procenta, njih 41% smatra da žene nijesu za taj posao, dok 34,9% smatra da su žene nježnije, a 17,7% smatra da su muškarci spremniji za obavljanje tog posla. Ispitanici ženskog roda uglavnom smatraju da su muškarci i žene jednako sposobni za obavljanje policijskog posla. Njih 86,8% podržava ovaj stav, dok 9,4% ispitanika ženskog roda nije saglasno sa stavom da su muškarci i žene jednako sposobni za obavljanje policijskog posla. Gotovo petina ispitanika iz opština na sjeveru Crne Gore nije saglasno sa stavom da su muškarci i žene jednako sposobni za obavljanje policijskog posla, dok je procenat ispitanika iz južne regije koji nijesu saglasni sa ovim stavom značajnije manji i iznosi 7,6%.

Smatrate li da su muškarci i žene podjednako sposobni za rad u/na:

	U potpunosti se slažem	Donekle se slažem	Donekle se ne slažem	Uopšte se ne slažem	Ne znam
Policiji uopšte	41.7%	38.7%	9.5%	5.5%	4.6%
Saobraćajnoj policiji	39.5%	38.9%	10.8%	6.1%	4.7%
Policiji u zajednici	40.4%	38.8%	10.2%	5.2%	5.4%
Istrazi zločina	32%	32.2%	18.4%	11.3%	6%
Graničnoj policiji	35.8%	33.2%	15.4%	8.8%	6.7%
Rodno zasnovanom nasilju	41%	34.8%	12.1%	6.3%	5.7%
Posebnim jedinicama policije (jedinicama za specijalne operacije)	31%	25.7%	19.4%	17.2%	6.7%
Administrativnim poslovima	62.1%	29.1%	2.8%	1.7%	4.2%
Upravi/menadžmentu	61.2%	28.3%	4.1%	2%	4.3%

Da su muškarci i žene jednako sposobni za rad u policiji uopšte smatra 80,4% građana. Preko 90% ispitanika smatra da su muškarci i žene uglavnom jednako sposobni za rad na administrativnim poslovima i na poslovima upravljanja/menadžmenta. Sa druge strane, nešto više od polovine ispitanika smatra da su muškarci i žene uglavnom

jednako sposobni za rad u okviru jedinice za specijalne operacije (17,2% nije uopšte saglasno sa ovim stavom), dok njih 64,4% smatra da su muškarci i žene uglavnom jednako sposobni za rad na istragama zločina. Da su muškarci i žene jednako sposobni za rad na poslovima otkrivanja rodno zasnovanog nasilja smatra 75,8% ispitanika.

Kako bi ocijenili sljedeće tvrdnje?

	U potpunosti se slažem	Donekle se slažem	Donekle se ne slažem	Uopšte se ne slažem	Ne znam
Žene mogu da obavljaju svaki posao, uključujući i posao policajca/ke.	43.8%	34.6%	10.1%	5%	6.4%
Policajka može brže da ostvari povjerenje sa građanima i grupama iz lokalne zajednice.	39.2%	35.7%	11.8%	4.4%	8.8%
Žene u Crnoj Gori čine više od pola stanovništva, pa je potrebno i više policajki u službi.	40.9%	36.1%	10.2%	4.5%	8.2%
Policajka može brže da ostvari kontakt i povjerenje u radu sa ženom žrtvom porodičnog nasilja ili nekog drugog oblika nasilja nad ženama.	44.9%	36.9%	6.8%	3.5%	7.8%
Miješana patrola sastavljena od policajaca i policajki doprinosi bržoj i otvorenijoj saradnji građana i policije.	42.6%	34%	9.2%	4.6%	9.5%
Žena žrtva trgovine ljudima ima više povjerenja u policajku.	43.6%	35.1%	8.3%	2.9%	10%

Obzirom da žene čine više od polovine ukupnog stanovništva u Crnoj Gori, 77% ispitanika je saglasno sa tvrdnjom da treba angažovati više žena u policijskoj službi. Da žene mogu da obavljaju svaki posao, uključujući i posao policajke, uglavnom smatra 78,4% ispitanika, dok se njih 5% uopšte ne saglašava sa ovom tvrdnjom. Saglasnih sa tvrdnjom da policajka može brže da ostvari povjerenje sa građanima i grupama iz lokalne zajednice je 74,9% ispitanika, dok

81,8% smatra da policajka može brže da ostvari kontakt i povjerenje u radu sa ženom žrtvom porodičnog nasilja ili nekog drugog oblika nasilja nad ženama. Više od dvije trećine ispitanika smatra da žena žrtva trgovine ljudima ima više povjerenja u policajku. Konačno, 76,6% ispitanika iskazalo je pozitivan stav u odnosu na tvrdnju da patrole sastavljene od policajaca i policajki doprinose bržoj i otvorenijoj saradnji građana i policije.

Da razmatrate karijeru u policiji, koja bi bila vaša glavna briga?

● 2022 ● 2021 ● 2020

Testovi vezani za fizičku spremu

54.9%

46.8%

59%

Strah od neuspjeha prilikom obuke

36.3%

44.8%

34.3%

Predrasude društva

27.7%

38.8%

17%

Strah da se neću integrisati u policijsku sredinu

34.1%

41.1%

26.8%

Policijski posao je previše zahtjevan

39.3%

54%

47.7%

Briga zbog usklađivanja posla i porodičnog života

53.9%

61.4%

55.3%

Na pitanje usmjereno samo ka ispitanicima ženskog pola, a koje se odnosi na to koje bi bile njihove glavne brige da kojim slučajem razmatraju karijeru u policiji, više od polovine njih je izjavilo da bi se to odnosilo na testove za fizičku spremu (54,9%) i brigu u pogledu usklađivanja posla i porodičnog života (53,9%).

Rezultati istraživanja sprovedenih 2020. i 2021. godine pokazali su slične rezultate. Tokom ovogodišnjeg istra-

živanja, više od polovine ispitanika ženskog pola istaklo je da im predrasude društva ne bi predstavljale glavnu brigu u razmatranju karijere u policiji, dok je njih 27,7% istaklo da bi im predrasude društva predstavljale brigu ukoliko bi razmatrale karijeru u policiji (2020: 17%, 2021: 38,8%). Strah od neuspjeha prilikom obuke bila bi briga za 36,3% ispitanika ženskog pola (2021: 44,8%), dok njih 39,3% smatra da je policijski posao prezahtjevan (2021: 54%).

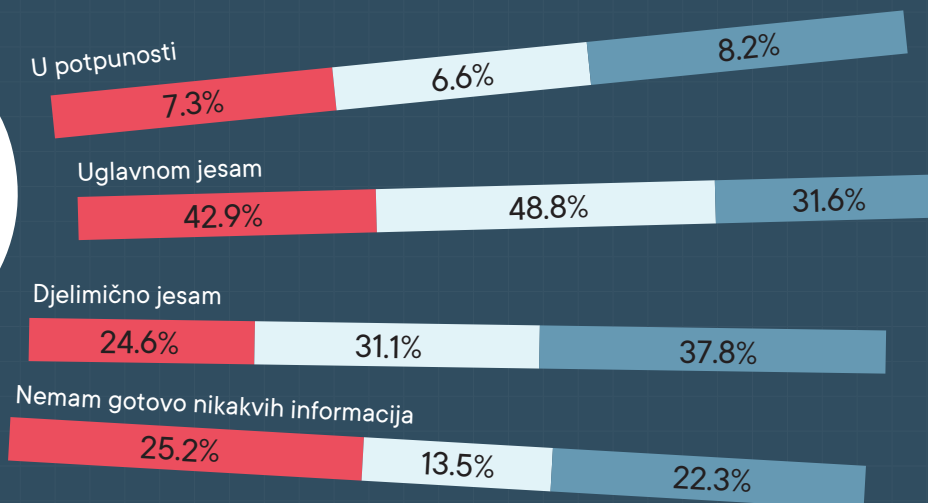
09

Informisanost građana o policiji

Dostupnost informacija o funkcionisanju Uprave policije ključna je pretpostavka za povećanje nivoa povjerenja građana u rad ovog državnog organa. U posljednjem periodu učinjeni su određeni pomaci kada je riječ o uspostavljanju saradnje Uprave policije sa nevladinim organizacijama i medijima, koji treba da budu ključni partneri policiji u podizanju nivoa informisanosti građana o misiji i djelovanju policije na nacionalnom i lokalnom nivou.

Uopšteno govoreći, koliko ste Vi lično informisani o radu policije?

● 2022 ● 2021 ● 2020

Rezultati istraživanja pokazuju da je polovina ispitanika (50,2%) uglavnom informisana o radu policije (2021: 55,4%; 2020: 39,8%), dok je druga polovina ispitanika (49,8%) djelimično ili u potpunosti neinformisana o radu policije. Četvrtina ispitanika je istakla da nema gotovo nikakve informacije o radu policije, što je lošiji rezultat u odnosu na rezultate istraživanja iz 2021. godine kada je 13,5% ispitanika istaklo da nema gotovo nikakvih informacija o radu policije. Više od polovine ispitanika starosne dobi 18-24 godine (51,3%)

uglavnom nema informacije o radu policije, od kojih 34,5% nema gotovo nikakvih informacija o radu policije. Više od dvije trećine (77,3%) ispitanika iz opština na sjeveru Crne Gore je istaklo da uglavnom nema informacije o radu policije, dok je skoro polovina njih (46,4%) istakla da nema gotovo nikakvih informacija o radu policije. Ovi rezultati ukazuju na promptnost sprovođenja aktivnosti usmjerenih ka unaprjeđenju informisanosti građana u opštinama na sjeveru Crne Gore o radu Uprave policije.

Ukoliko niste ili ste samo djelimično informisani zbog čega je to tako?

Policija je zatvorena institucija i ne pružaju dovoljno informacija

50.8%

Informacije su površne i suviše opšte, nema rasprava o konkretnim temama koje me interesuju

49.8%

Nema dovoljno informacija u medijima

48.6%

Previše se priča o korupciji i organizovanom kriminalu, a premalo o drugim temama kojima se policija bavi

46.8%

Ne interesuje me ta tema

41.9%

Nejasna mi je terminologija kojom se o tom pitanju izvještava

23.6%

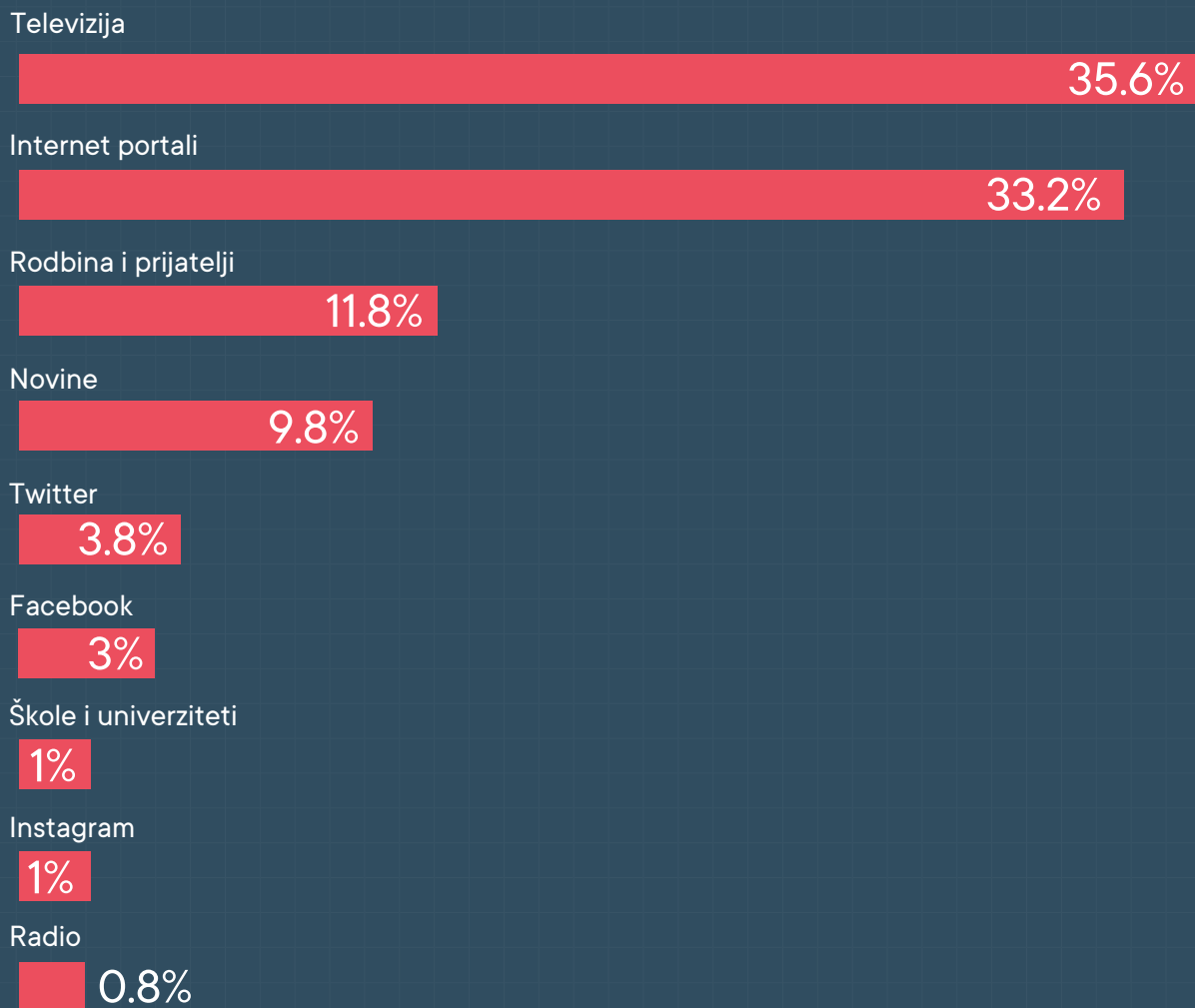
Ne razumijem o čemu se tu radi

15.9%

Od gotovo polovine ispitanika (49,8%) koji su istakli da nijesu dovoljno informisani o radu policije, kao glavne razloge navode to što je policija zatvorena institucija koja ne pruža dovoljno informacija (50,8%), što su informacije površne i suviše

opšte i nema rasprava o konkretnim temama koje ih interesuju (49,8%), što nema dovoljno informacija u medijima (48,6%) i to što se previše priča o korupciji i organizovanom kriminalu, a premalo o drugim temama kojima se policija bavi (46,8%).

Na koji način se najčešće informišete o radu crnogorske policije?

Građani se najčešće informišu o radu policije putem televizije (35,6%) i internet portala (33,2%). Novine, odnosno dnevne časopise, kao glavni izvor informisanosti o radu policije navelo je 9,8% ispitanika, dok je 11,8% njih istaklo da se o radu policije informišu putem prijatelja i rodbine. Ograničen procenat ispitanika informacije o radu policije dobija putem društvenih mreža Fejsbuk (3%), Tviter (3,8%) i Instagram (1%). Više od polovine ispitanika starosti 18-24

godine (51,7%) i starosti 25-34 godine (53%) kao dominantan izvor informacija o radu policije navodi internet portale. Preko 65% ispitanika starosne dobi preko 64 godine informacije o radu policije dobija putem televizije. Što se tiče ispitanika iz opština na jugu Crne Gore, 40,6% njih informacije o radu policije dobija putem internet portala, dok se 39,1% ispitanika sa sjevera Crne Gore informiše o radu policije putem televizije.

O kojim temama vezanim za rad policije biste voljeli da dobijete više informacija?

● 2022 ● 2021 ● 2020

Borba protiv organizovanog kriminala

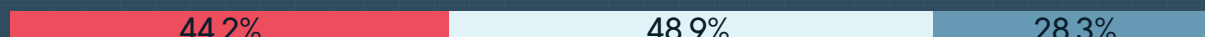
Borba protiv korupcije

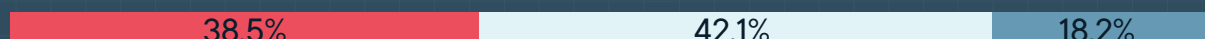
Pranje novca

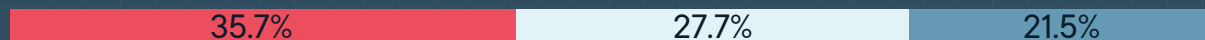
Informacije iz oblasti saobraćaja

Borba protiv terorizma i nasilnog ekstremizma

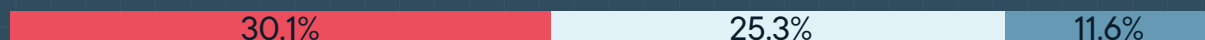
Sajber kriminal

Ispunjavanje obaveza iz procesa pristupanja EU

Upravljanje migracijama

Mjerama granične kontrole

Međunarodna policijska saradnja

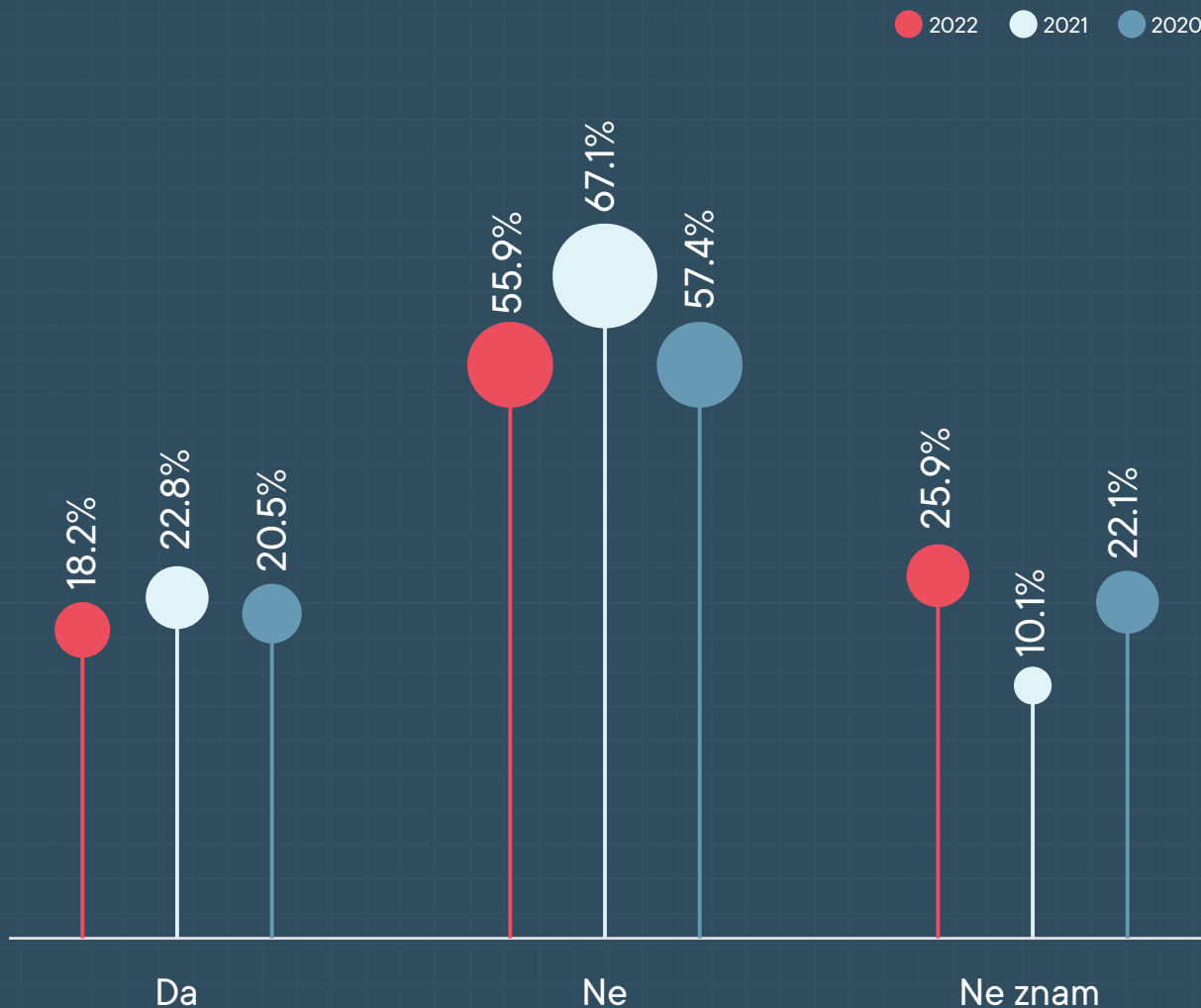

Shodno rezultatima istraživanja, najveći procenat ispitanika, njih 68,8%, bi željelo da ima više informacija o radu policije u oblasti borbe protiv organizovanog kriminala (2021: 71,7%; 2020: 54,4%), dok bi njih 65,7% željelo da ima više informacija o radu policije u oblasti borbe protiv korupcije (2021: 68,1%; 2020: 54,9%). O djelovanju policije u oblasti pranja novca, više informacija bi željelo 47,1% ispitanika (2021: 44,5%; 2020: 35,3%). Više informacija iz oblasti saobraćaja bi željelo 44,2% ispitanika (2021: 48,9%;

2020: 28,3%). Ispitanici nijesu posebno zainteresovani za informacije o međunarodnoj policijskoj saradnji (17%) i informacije o mjerama granične kontrole (22,7%).

Na pitanje, da li postoji neki online/digitalni servis koji biste voljeli da Uprava policije obezbijedi, 4,9% ispitanika je predložilo servis za informacije građana, a 3,2% njih je predložilo uvođenje online stranice za anonimne prijave. Bez odgovora na ovo pitanje je bilo 86,9% ispitanika.

U slučaju da biste bili zainteresovani za rad u Policiji, smatrate li da imate pristup dovoljnoj količini informacija o načinima regrutacije?

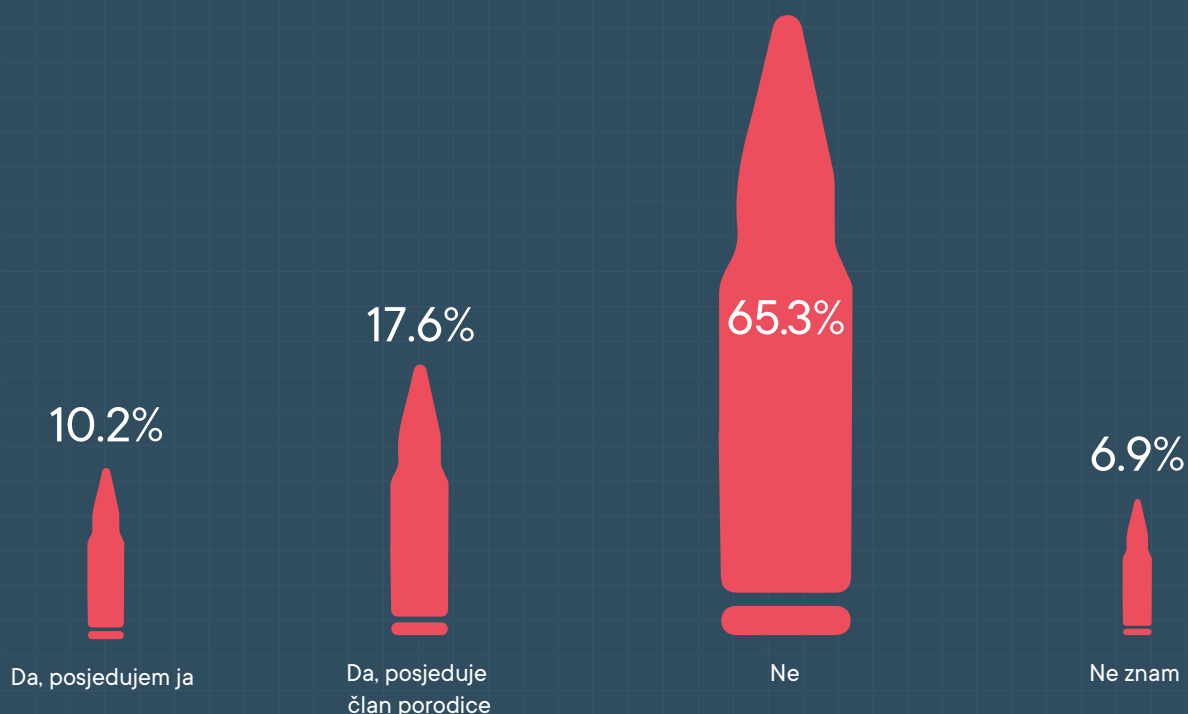
U slučaju da su zainteresovanosti za rad u Policiji, 18,2% ispitanika je istaklo da imaju pristup dovoljnoj količini informacija o procedurama ulaska u policijsku službu (2021: 22,8%), dok 55,9% smatra da nema dovoljno informacija o procedurama i načinu regrutacije u policiju (2021: 67,1%). Svaki četvrti ispitanik starosne dobi 18-24 godine smatra da ima dovoljno informacija o načinima regrutacije u policiju, dok

gotovo 60% ispitanika starosti od 25 do 34 godine smatra da nema dovoljno informacija o procedurama ulaska u policijsku službu. Gotovo 60% ispitanika iz opština u centralnoj i južnoj regiji Crne Gore je istaklo da nema dovoljno informacija o načinima regrutacije u policiju, dok je nešto manje od polovine ispitanika iz opština na sjeveru Crne Gore istaklo da nema dovoljno informacija o ovoj temi.

10

Građani i
vatreno oružje

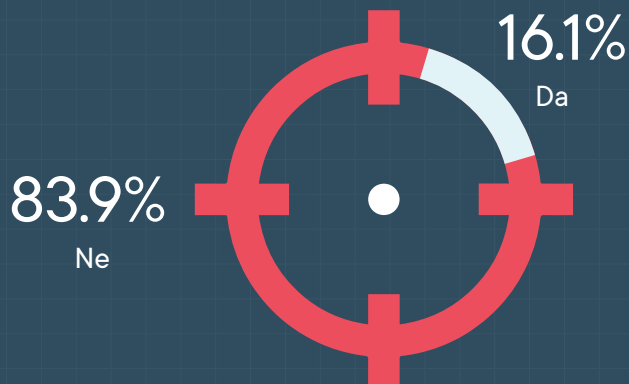
Da li Vi ili neki član Vaše porodice posjeduje oružje?

Da oni ili članovi njihovih porodica posjeduju vatreno oružje istaklo je 27,8% ispitanika, dok je 65,3% istaklo da ni oni ni članovi njihovih porodica ne posjeduju vatreno oružje. Onih koji nijesu znali odgovor na ovo pitanje je bilo 6,9%. Svaki peti ispitanik muškog pola istakao je da on lično posjeduje vatreno oružje, dok je gotovo dvije trećine ispitanika ženskog pola istaklo da niti one niti članovi njihovih porodica

ne posjeduju vatreno oružje. Svaki četvrti ispitanik iz opština u centralnoj regiji Crne Gore odgovorio je da on ili članovi porodice posjeduju vatreno oružje. Kada govorimo o ispitanicima uzrasta od 18 do 24 godine, njih 3,4% je odgovorilo da lično posjeduje vatreno oružje. Svaki četvrti ispitanik sa osnovnoškolskim obrazovanjem je istakao da članovi njegove porodice posjeduju vatreno oružje.

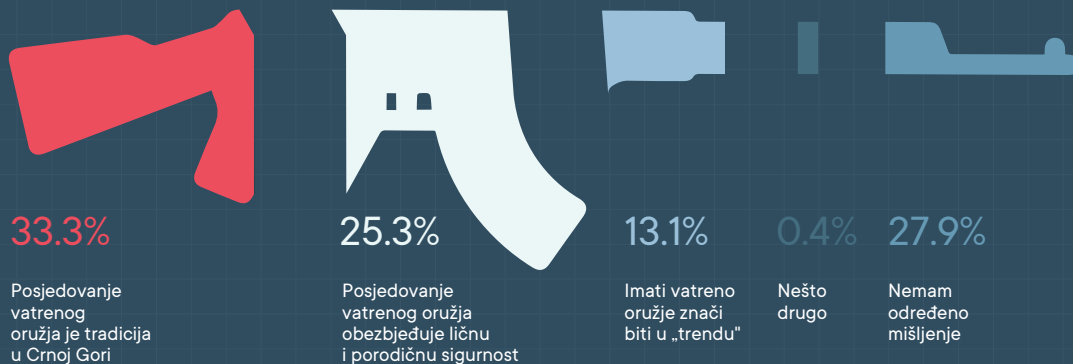
Da li smatrate da građani trebaju da posjeduju oružje?

Da građani treba da posjeduju oružje smatra 16,1% ispitanika, dok je 83,9% njih istaklo da građani ne treba da posjeduju oružje. Od ispitanika koji su potvrdno odgovorili na ovo pitanje, 95,6% je istaklo da građani treba da posjeduju oružje zbog sopstvene sigurnosti, dok je 4,4% istaklo da je očuvanje tradicije razlog zbog kojeg građani treba da posjeduju oružje. U odnosu na ovo pitanje, tre-

ba naglasiti da 93,6% ispitanika ženskog pola smatra da građani ne treba da posjeduju oružje, dok 25,9% ispitanika muškog pola smatra da građani treba da posjeduju oružje. Petina ispitanika starosne dobi preko 64 godine smatra da građani treba da posjeduju oružje, dok skoro petina njih (19,3%) uzrasta 18-24 godine smatra da građani treba da posjeduju oružje.

Koji je, po Vašem mišljenju, osnovni razlog zbog čega neko posjeduje oružje?

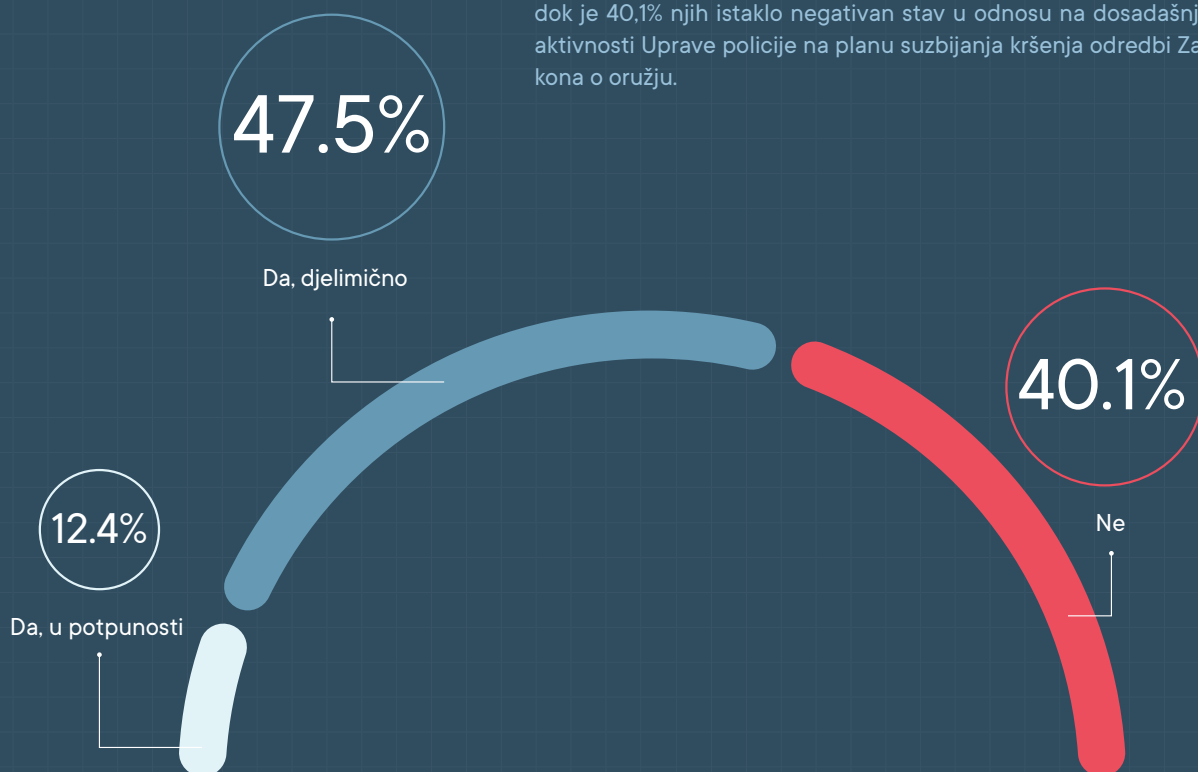

Trećina ispitanika smatra da je posjedovanje vatrenog oružja tradicija u Crnoj Gori, dok četvrtina ispitanika smatra da posjedovanje vatrenog oružja obezbjeđuje ličnu i porodičnu sigurnost. Da je razlog posjedovanja vatrenog oružja biti u „trendu“ smatra 13,1% ispitanika, dok 27,9% ispitanika nema posebno definisan stav kada je riječ o razlozima posjedovanja vatrenog

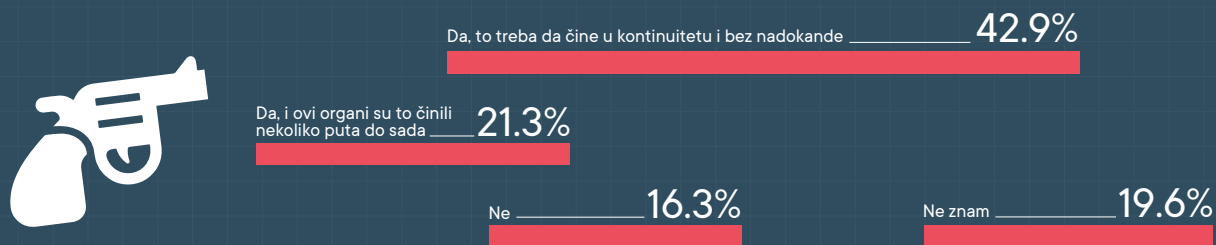
oružja od strane građana. Gotovo polovina ispitanika (46,6%) starijih od 64 godine smatra da je posjedovanje vatrenog oružja tradicija u Crnoj Gori, dok petina ispitanika starosne dobi 18-24 godine smatra da imati vatreno oružje znači biti u „trendu“. Gotovo trećina ispitanika muškog pola smatra da posjedovanje vatrenog oružja obezbjeđuje ličnu i porodičnu sigurnost.

Da li ste zadovoljni sa dosadašnjim aktivnostima Uprave policije Crne Gore na suzbijanju pojava kršenja Zakona o oružju?

Uglavnom zadovoljnih sa dosadašnjim aktivnostima Uprave policije na suzbijanju pojava kršenja Zakona o oružju je 59,9% ispitanika, dok je 40,1% njih istaklo negativan stav u odnosu na dosadašnje aktivnosti Uprave policije na planu suzbijanja kršenja odredbi Zakona o oružju.

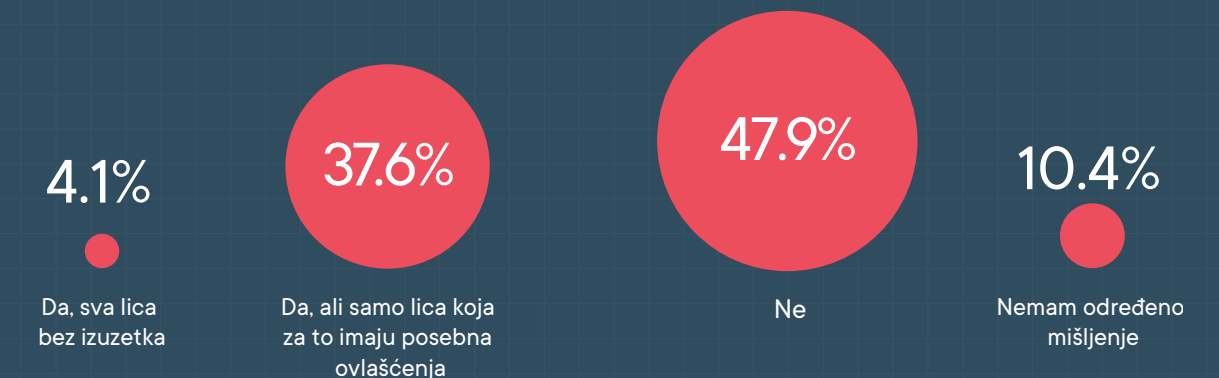
Mislite li da bi MUP i Uprava policije Crne Gore trebalo da vrše legalizaciju neprijavljenog vatrenog oružja za čije posjedovanje postoji zakonski osnov?

Kada je riječ o legalizaciji vatrenog oružja, na pitanje da li misle da bi MUP i Uprava policije trebalo da vrše legalizaciju neprijavljenog vatrenog oružja za čije posjedovanje postoji zakonski osnov, 64,2% ispitanika ima stav da su i ovi organi to

činili do sada nekoliko puta (21,3%) i da to treba u kontinuitetu da rade (42,9%). Na ovo pitanje gotovo petina ispitanika nije znalo da da odgovor, dok 16,3% ispitanika nije iskazalo stav u pravcu legalizacije neprijavljenog vatrenog oružja.

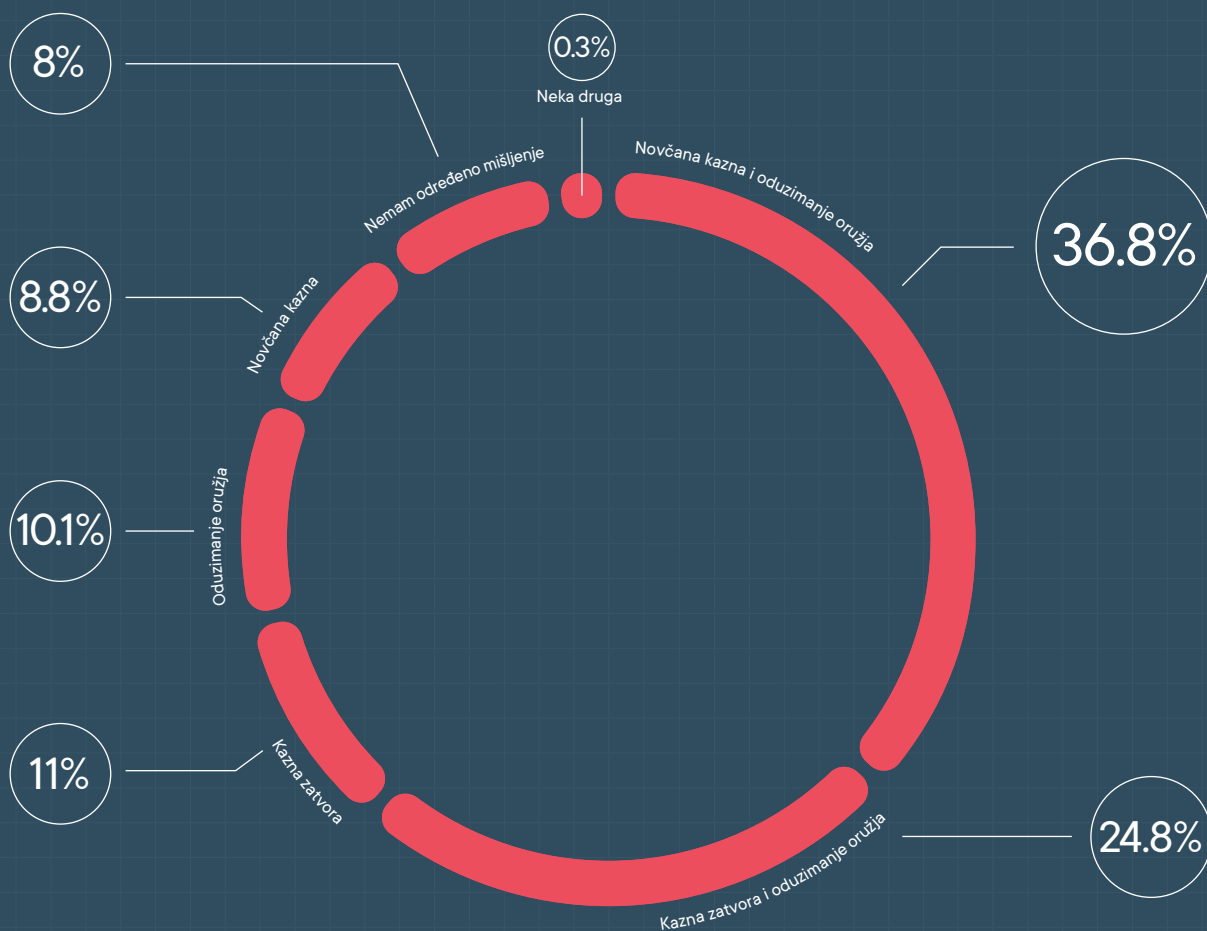
Da li lice koje dobije dozvolu, pored toga što to oružje može da posjeduje (dakle drži kod kuće) ima pravo i da ga nosi na javnim mjestima?

Na pitanje da li lice koje dobije dozvolu, pored toga što to oružje može da posjeduje, odnosno drži kod kuće, ima pravo i da ga nosi na javnim mjestima, gotovo polovina (47,9%) ispitanika istaklo je da oružje u legalnom posjedu ne bi trebalo nositi na javnim mjestima, dok je 4,1% njih istaklo da sva lica bez izuzetka mogu nositi oružje na javnom mjestu. Više od trećine ispitanika (37,6%) je podržalo stav da samo lica koja za to imaju posebna ovlašćenja

mogu nositi oružje na javnom mjestu. Više od polovine ispitanika ženskog pola smatra da oružje u legalnom posjedu ne bi trebalo nositi na javnim mjestima. Više od polovine ispitanika sa srednjom stručnom spremom smatra da samo lica koja za to imaju posebna ovlašćenja mogu nositi oružje na javnom mjestu. Da sva lica bez izuzetka mogu nositi oružje na javnim mjestima smatra 6,4% ispitanika iz opština u centralnoj regiji Crne Gore.

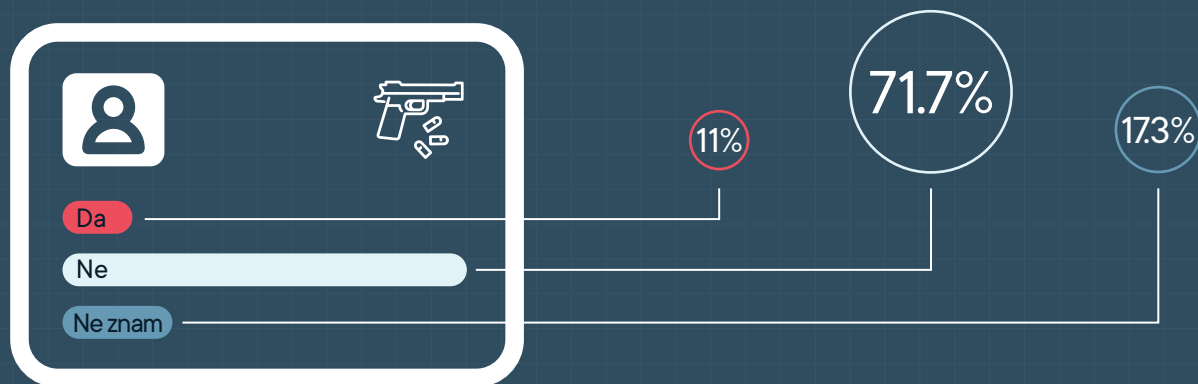
Koja je, po Vašem mišljenju, najefikasnija kaznena mjera za suzbijanje kršenja Zakona o oružju?

Kada je riječ o najefikasnijim kaznenim mjerama za suzbijanje kršenja Zakona o oružju, 36,8% građana smatra da je to novčana kazna i oduzimanje vatrenog oružja, dok četvrtina ispitanika smatra da je najefikasnija kaznena mjera kazna zatvora i oduzimanje vatrenog oružja. Svaki deseti ispitanik smatra da je samo oduzimanje vatrenog oružja najefikasnija kaznena mjera za suzbijanje kršenja Zakona o oružju, dok 8,8% ispitanika smatra da je samo novčana kazna najefikasnija mjera za suzbijanje kršenja Zakona o oružju. Više od

trećine ispitanika ženskog pola (36,1%) smatra da je najefikasnija kaznena mjera novčana kazna i oduzimanje vatrenog oružja, dok gotovo 30% ispitanika ženskog pola smatra da je najefikasnija kaznena mjera kazna zatvora i oduzimanje vatrenog oružja. Gotovo polovina ispitanika iz opština na jugu Crne Gore smatra da je najefikasnija kaznena mjera novčana kazna i oduzimanje vatrenog oružja, dok 30,9% ispitanika iz opština na sjeveru Crne Gore smatra da je najefikasnija kaznena mjera kazna zatvora i oduzimanje vatrenog oružja.

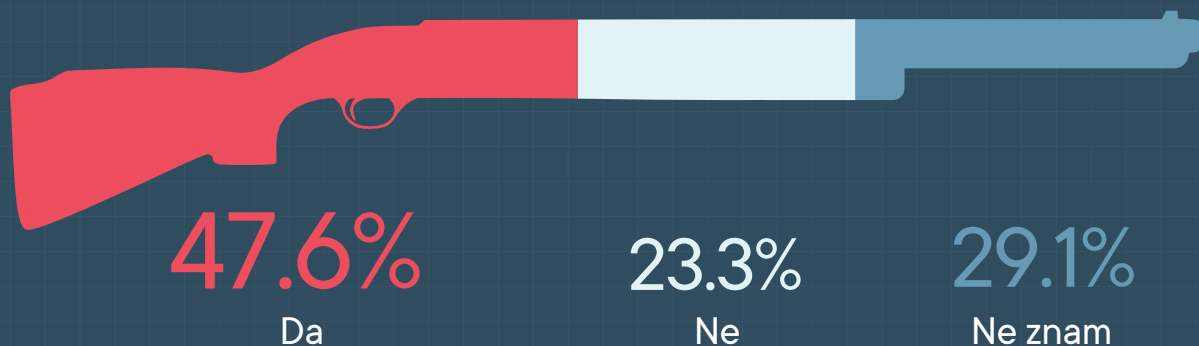
Da li ste za to da se vatreno oružje može kupiti samo uz ličnu kartu, bez prethodne dozvole nadležnog državnog organa?

Čak 71,7% ispitanika je odrično odgovorilo na pitanje da li su za to da se vatreno oružje može kupiti samo uz ličnu kartu, bez prethodne dozvole nadležnog državnog organa, dok je 11% ispitanika imalo pozitivan odgovor na ovo pitanje. Svaki peti ispitanik uzrasta 18-24 godine smatra da bi se vatreno

oružje trebalo kupovati uz ličnu kartu bez prethodne saglasnosti nadležnog državnog organa. Više od dvije trećine ispitanika ženskog pola smatra da se vatreno oružje ne bi trebalo kupovati samo uz ličnu kartu, a bez prethodne saglasnosti nadležnog organa.

Ukoliko imate ilegalno oružje, da li ste ga spremni vratiti ukoliko ne biste za to snosili pravne posljedice?

Na pitanje da li su spremni da vrate ilegalno oružje koje posjeduju ukoliko za to ne bi snosili pravne posljedice, gotovo polovina ispitanika (47,6%) je potvrdno odgovorilo. Skoro tre-

ćina ispitanika nije znala odgovor na ovo pitanje, dok je nešto preko petine ispitanika odgovorilo da ne bi bili spremni da vrate ilegalno oružje koje posjeduju.

11

ANEKS

Metodologija

Dizajn uzorka

Posmatranje procijenjene populacije iz ankete zasnovane na uzorku zahtijeva da uzorak bude reprezentativan za cijelu populaciju. Najbolji rezultati se postižu probabilističkim uzorkovanjem, pri čemu svaka jedinica ima poznatu vjerovatnoću odabira. U ovom istraživanju je korišćen slučajni stratifikovani višestepeni uzorak, u kojem su biračka mjesta izabrana kao jedinice prve faze, domaćinstva su izabrana kao jedinice druge faze prema unaprijed određenom koraku, a lica u domaćinstvu su odabrana kao jedinice posljednje etape (metodom rođendana).

Stratifikacija i alokacija

Okvir za izbor uzorka je Popis stanovništva iz 2011. godine, Procjene stanovništva za 2021. godinu i Birački spisak za 2021. godinu.

Ciljna populacija su punoljetni građani. Kao što je već opisano, primijenjen je višestepeni dizajn uzorka. Jedinice su grupisane u 6 stratuma (grupa) prema teritorijalnoj podjeli (Sjever, Centar, Jug) i prema tipu naselja (gradska i ruralna). Broj jedinica prve etape je odabran metodom vjerovatnoće proporcionalne broju osoba od 18 i više godina.

Jedinice druge faze, domaćinstva, odabrane su jednostavnim slučajnim uzorkom, sa unaprijed definisanim korakom kako bi se obezbijedila slučajnost i izbor 10 domaćinstava na nivou biračkog mjesta.

Jedinice posljednje etape su bile osobe u domaćinstvu odabrane metodom posljednjeg rođendana.

Veličina uzorka

1000 domaćinstava i 1000 lica raspoređeno u 19 opština Crne Gore.

Ponderisanje

Ponderi su izračunati u nekoliko uzastopnih koraka. Prvo su računati dizajn ponderi. Pošto se izbor biračkih okruga vrši sa vjerovatnoćama proporcionalnim broju lica starijih od 18 godina, dobijamo vjerovatnoću u prvoj fazi selekcije. U drugoj fazi selekcije dobijamo vjerovatnoću izbora domaćinstva u okviru biračkog mjesta.

Konačni ponderi domaćinstava i lica izračunati su tako što su ponderi normalizovani tako da je ponderisani broj domaćinstava/osoba bio jednak neponderisanom broju domaćinstava/lica.

Percepcija policije u Crnoj Gori

Rezultati anketnog istraživanja

